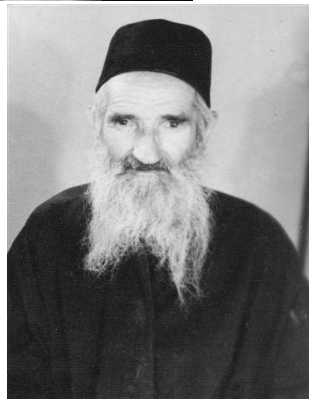
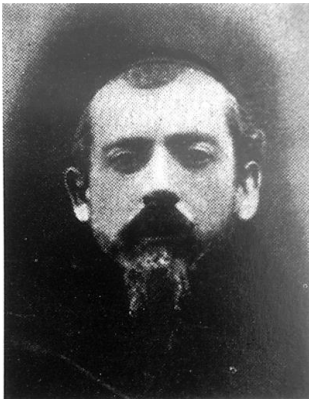
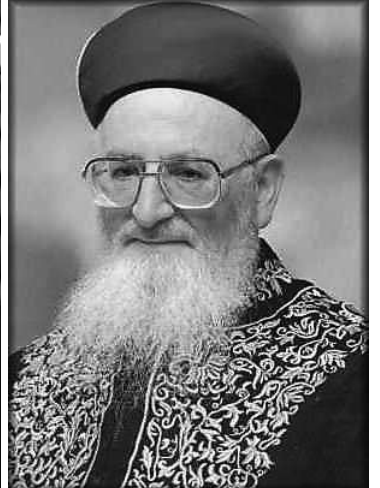

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

24 שעות
ללא פרסומות
ללא חדשות
ללא פוליטיקה.

מיטב השידורים מגדולי הרבנים

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

מבטיח: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הגאון המקובל הרב מרדכי אליהו זצ"ל - נולד ב-כ"א אדר ה'תרפ"ט (1929). מנהיג, מקובל, גאון בנגלה ובנסתר. מלומד בנסים. בעל רוח-הקודש. רבים נושעו מברכותיו. נודע כמנהיג הרוחני של הציבור הדתי לאומי. עמותתו. למרות העוני ששרר בבית-הוריו הרב שקד על התורה אף לאור הנר. התייתם מאביו בגיל 11. בהיותו כבן 31 התמנה בבי"ד הרבני בבאר שבע והיה לדיין הצעיר ביותר בישראל. לאחר מכן עבר לבית-דין בירושלים, ולאחר שלוש שנים נוספות התמנה לדיין בבי"ד הרבני הגדול.

כיהן בתפקיד הראש"צ והרב הראשי לישראל בשנים ה'תשמ"ג-ה'תשנ"ג (1983-1993). קירב רחוקים באמצעות ביקוריו התכופים בקיבוצים, במושבים ובבתי-ספר. הרבה להסתובב בעולם אצל קהילות יהודיות, תוך כדי שהוא מחזק את ידיהם בשמירת שבת, חינוך הילדים וטהרת המשפחה. נפטר ב-כ"ה בסיוון ה'תש"ע (2010). ציונו בהר המנוחות בירושלים. בהלווייתו השתתפו יותר ממאה אלף אנשים. חי כ-81 שנים.

אביו: המקובל ר' שלמאן אליהו. **אמו:** מרת מזל (אחותו של ר' יהודה צדקה, ונכדת אחותו של הגאון חכם ר' יוסף חיים, ה'בן איש חי'). **ילדיו:** ר' שמואל (רבה של צפת וחבר מועצת הרבנות הראשית), ר' יוסף (ראש כולל "דרכי הוראה לרבנים" בירושלים, כולל המכשיר אברכים לרבנות ודיינות ולהנהגת קהילות בארץ ובעולם), שלמה ובת. **אשתו:** הרבנית צביה שתח'.

מרבתי הגאונים: ר' עזרא עטיה, ר' מרדכי שרעבי, ר' ישראל אביחצירא (ה'לבב סאלי'), ר' יעקב מוצפי, ר' דוד עזראן. **מתלמידיו:** בנו, ר' שמואל. בנו, ר' יוסף. ר' שמואל זעפרני (ר"י המאירי ועוזרו האישי של הרב), ר' אליהו בן דהאן (מנכ"ל בתי הדין הרבניים בארץ), ר' מישאל רובין, ר' מנחם בורשטיין (ראש מכון פוע"ה), ר' עזרא שיינברג (ר"י אורות האר"י בצפת), ר' יהודה מוצפי (ר"י מנחת יהודה).

מספריו: יאמרי מרדכי ידרך התורה ידרכי טהרה • סדרת ספרים 'מאמר מרדכי' • קיצור דרכי טהרה • שו"ת הרב הראשי • שו"ת קול אליהו • שו"ת מאמר מרדכי • סדרת ספרים דברי מרדכי • סדר הסליחות השלם • סדרת סידורים קול אליהו • תהילים כינור דוד **יקונטרסים:** הלכות חנוכה, הלכות ט"ו בשבט, הלכות פורים, דיני פורים משולש, הלכות ברכות הנהנין ועוד.

○ יפר לי רבי ומורי, ראש הכולל, הרה"ג ח. בן חיים שליט"א, סיפור- שהוא אישית ראה, ומעשה שהיה- כך היה: רב הכולל, עולה בכל שנה ביארצייט של אביו המנוח. והנה, פעם אחת כשעלה לשם, ראה את הרה"ג מרדכי אליהו זצוק"ל שעלה גם כן לציון אמו המנוחה. והסתבר, כי ציון אביו של הרב נמצא במרחק מטרים ספורים מציונה של אמו של הרה"ג מרדכי אליהו.

והנה, לאחר דקות מספר, שומע הוא את עוזרו הראשי של הרב, ראש ישיבת המאירי, הרב שמואל זעפרני שליט"א פונה אל הרה"ג מרדכי אליהו ואומר לו: "**הרב, תתפלל גם על זו, שלא תבוא אליך!**" כאשר הוא מצביע באצבעו לעבר ציון הנמצא צמוד לציון אמו. הרב חיים התבונן ולא הבין, על מה היו מכוונים דבריו של זה, והביט בפליאה גדולה.

למראה פניו המשתוממים של הרב, סיפר הרב שמואל זעפרני שליט"א את הסיפור המופלא הבא: "אשה אחת הייתה באה אל הרב מרדכי אליהו. בכל פעם הייתה בוכה ומצטערת. כשהרב שאל אותה: 'מה הבעיה?', השיבה כי, לא עלינו, היא ערירית. אין לה בעל ואין לה ילדים, והיא איננה יודעת מה יהיה אחרי פטירתה.

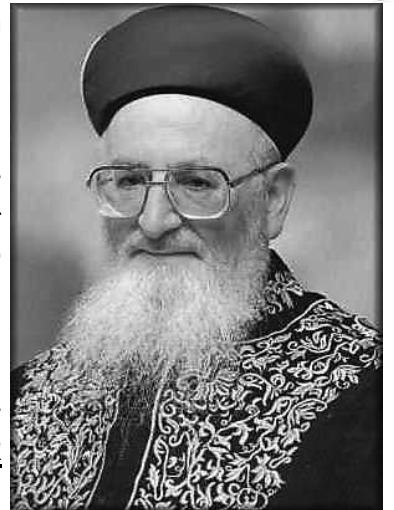
היא בכתה ושאלה את הרב: מי יאמר עליה קדיש לאחר פטירתה? מי ילמד לעילוי נשמתה? הרב כדרכו בקודש ניחם אותה- אבל היא בשלה". פעם אחת, נכנסה אל הרב ופניה אורו, השיבה, כי מצאה פיתרון לבעייה".

"כשנשאלה 'מהו הפיתרון שמצאה?', השיבה: 'כי היא תרכוש קבר הצמוד לציון אימו של הרב. ולאחר אריכות ימים ושנים, כשתגיע אל מקומה, מבקשת היא את הדבר הבא: בכל פעם כשהרב יעלה לציון אימו, יתפלל גם עבור נשמתה'.

למשמע דברים אלו הסכים הרב מיד. ובאמת לאחר שנפטרה, בכל פעם כשהרב עלה לציון של אימו, הייה מתפלל גם עבור נשמה גלמודה זו".

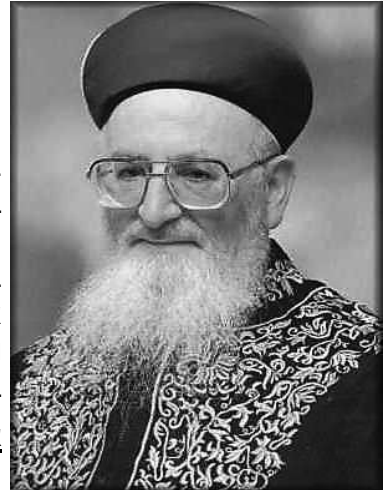
שנה אחת, עלה הרב לציון אימו המנוחה, אולם הרב שכח להתפלל גם לעילוי נשמתה של אותה אלמנה שנפטרה זה מכבר לבית-עולמה. **כשבא לביתו, רעייתו שתח' אמרה לו, כי בזמן שלא היה בבית, נקשה על הדלת אישה אחת שחיפשה אותו. אשת הרב השיבה, כי הרב אינו נמצא בביתו כעת, לפיכך ביקשה אותה אישה שתמסור, כי פלוגית חיפשה את הרב".**

"למשמע דברים אלו נחרד הרב עד מאוד, שכן מדובר באישה שנפטרה. היות ושכח הרב להתפלל עבורה, מצאה היא לנכון לפנות לביתו ולהזכיר לצדיק, כי הבטיח להתפלל גם עבורה. על אתר קרא הרב לאחד הרבנים והם נסעו במיידית להתפלל על ציונה. עתה אני מזכיר לרבינו, שלא ישכח חלילה להתפלל על ציונה של האלמנה הערירית, כדי שלא תאלץ נשמה גלמודה זו לבוא בשנית אל הרב לביתו ולהזכיר, כי עליו להתפלל גם עבורה".

אם ראשונים כמלאכים - הרב המקבל מרדכי אליהו זצ"ל

הגאון המקובל הרב מרדכי אליהו זצ"ל - נולד ב-כ"א אדר ה'תרפ"ט (1929). מנהיג, מקובל, גאון בנגלה ובנסתר. מלומד בנסים. בעל רוח-הקודש. רבים נושעו מברכותיו. נודע כמנהיג הרוחני של הציבור הדתי לאומי. עמותתו. למרות העוני ששרר בבית-הוריו הרב שקד על התורה אף לאור הנר. התייתם מאביו בגיל 11. בהיותו כבן 31 התמנה בבי"ד הרבני בבאר שבע והיה לדיין הצעיר ביותר בישראל. לאחר מכן עבר לבית-דין בירושלים, ולאחר שלוש שנים נוספות התמנה לדיין בבי"ד הרבני הגדול. כיהן בתפקיד הראשון של הרב הראשי לישראל בשנים ה'תשמ"ג-ה'תשנ"ג (1983-1993). קירב רחוקים באמצעות ביקוריו התכופים בקיבוצים, במושבים ובבתי-ספר. הרבה להסתובב בעולם אצל קהילות יהודיות, תוך כדי שהוא מחזק את ידיהם בשמירת שבת, חינוך הילדים וטהרת המשפחה. נפטר ב-כ"ה בסיון ה'תש"ע (2010). ציונו בהר המנוחות בירושלים. בהלווייתו השתתפו יותר ממאה אלף אנשים. חי כ-81 שנים.

אביו: המקובל ר' שלמאן אליהו. **אמו:** מרת מזל (אחותו של ר' יהודה צדקה, ונכדת אחותו של הגאון חכם ר' יוסף חיים, ה'בן איש חי'). **ילדיו:** ר' שמואל (רבה של צפת וחבר מועצת הרבנות הראשית), ר' יוסף (ראש כולל "דרכי הוראה לרבנים" בירושלים, כולל המכשיר אברכים לרבנות ודיונות ולהנהגת קהילות בארץ ובעולם), שלמה ובת. **אשתו:** הרבנית צביה שת'.

מרבתי הגאונים: ר' עזרא עטיה, ר' מרדכי שרעבי, ר' ישראל אביחצירא (ה'בבא סאלי'), ר' יעקב מוצפי, ר' דוד עזראן. **מתלמידיו:** בנו, ר' שמואל. בנו, ר' יוסף. ר' שמואל זעפרני (ר"י המאירי ועוזרו האישי), ר' אליהו בן דהאן (מנכ"ל בתי הדין הרבניים בארץ), ר' מישאל רובין, ר' מנחם בורשטיין (ראש מכון פוע"ה), ר' עזרא שיינברג (ר"י אורות האר"י בצפת), ר' יהודה מוצפי (ר"י מנחת יהודה). **מספריו:** אמרי מרדכי • דרך התורה • דרכי טהרה • סדרת ספרים 'מאמר מרדכי' • קיצור דרכי טהרה • שו"ת הרב הראשי • שו"ת קול אליהו • שו"ת מאמר מרדכי • סדרת ספרים דברי מרדכי • סדר הסליחות השלם • סדרת סידורים קול אליהו • תהילים כינור דוד **יקונטרסים:** הלכות חנוכה, פורים, ברכות הנהנין ועוד.

הרב - עיניו היו צופיות למרחקים, וברכותיו היו מתקיימות. אהב את הבריות. להלן עדות מצמררת של בעל המעשה איתו שוחחתי אישית: "בספטמבר 2008 נולד בני, אילי דוד בבית-החולים שערי צדק בירושלים, לאחר כ-4 שעות גילו אצלו חיידק אלים בדם. בעקבות החיידק קרסו מערכות בגופו של הרך, ביניהם: כבד, קיבה והריאות. מיד הובהל הפעוט למחלקת טיפול נמרץ וחובר למכונת הנשמה ולמכשירים רבים. המצב לא היה קל. התינוק נשם בכוחות עצמו רק בכ-15%. את שאר העבודה עשתה מכונת הנשמה. הבשורות לא היו קלות. הרופא שניגש אלי אמר שהוא חייב לומר את האמת, והסיכוי שהילד יצא חי הוא כ-20%. ולמעשה הימים הבאים יקבעו את מצב הפג לשבט או לחסד".

"במשך תקופה של שבועיים המצב לא השתפר. זאת אומרת, שהגוף לא הצליח להתגבר על החיידק האלים. חששתי מהגרוע מכל. ירדתי לאכול בקפיטריה. והנה הבחנתי ברבנית, שבאותו רגע נכנסה לביה"ח. זיהיתי אותה מכיוון שבילדותי התפללתי בביה"כ של הרב. רצתי לעברה והתחננתי שתכניס אותי אצל הרב. בתחילה סירבה בשל מצבו הבריאותי של הרב. לאחר מכן הסכימה ואמרה: 'בוא איתי'. הלכתי עימה ועברתי את כל המחסומים עד לחדר בו הרב מאושפז. היא ביקשה ממני להמתין בזמן שהיא תשוחח עם הרב. המתנתי כעשר דקות-שנדמו לי כנצח. כשחזרה, אמרה לי כי הרב בירך את התינוק, וביקש ממני לקרוא משהו מסוים בחדרו של התינוק, ולאחר מכן עליי לקחת 27 ש"ל צורך פדיון ולהשימם בצדקה ולבחור שם לתינוק (למרות שעדיין לא נערך הברית)".

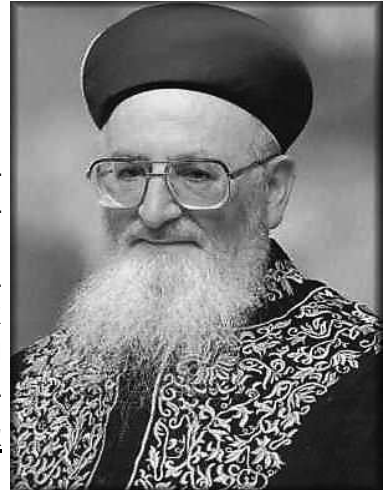
"תהיתי- מדוע נקט הרב במספר 27? התקשרתי לדודי, שהוא רב, ושאלתי אודות משמעות המספר. דודי לא הצליח לרדת לפשר המספר, אולם אם הרב אמר- עלי לקיים זאת. קראתי את מה שהרב ציווה ולאחר מכן החלטתי לשים את הכסף בקופת הצדקה של בית-הכנסת. הגעתי לשם, וכאשר פתחתי את הארנק, גיליתי לתדהמתי שאין לי אפילו שקל אחד! התחלתי לבדוק את כל הכיסים של מכנסי הדגמ"ח שלי. בכיס אחד מצאתי חמישה שקלים, בכיס שני 10 שקלים. רוקנתי את כל הכיסים".

"לתדהמתי הרבה מצאתי, שלאחר שהפכתי את כל הכיסים, יש לי בדיוק 27 ש"ל! ראיתי את רוח-קודשו של רבינו. חזרתי לאחר התפילה לחדר והרגשה טובה מלאה אותי. לאחר דקות אחדות אחת האחיות החלה לעבור בין חדרי מחלקת טיפול נמרץ ולבחון את מצב התינוקות. כאשר הגיעה לחדר בו שהה בני, היא התבוננה ובחנה את הנתונים אותם המכשיר מציג. היא מורידה את אחוז הנשימה של המכונה בכ-5% ואמרה שחל שיפור וכעת התינוק יכול לנשום בכוחות עצמו כבחמישה אחוזים נוספים. מיד ראינו שיפור במצבו. בתוך שבוע לאחר מכן יצאנו החוצה כאשר הילד בריא לחלוטין!"

הרב שקוע בעולמה של תורה, בכל שנייה בה התנתק מעיסוקיו האחרים- שקע בתורה. כשהתגורר ברח' 'הפורצים', נסע באוטובוס. אך לא רצה שתשב לידו אישה, אבל גם לא רצה לתפוס שני מקומות לכן ישב ליד החלון והותיר את המושב לידו והתפלל שלא תשב לידו אישה. פעם אחת, תחנה אחת בלבד אחרי שעלה לאוטובוס, עלתה אישה והתיישבה לידו. הרב הסב את פניו לחלון והתעמק בתורה. אחרי נסיעה של כעשר דקות, אמרה האשה: "הגענו". הסתכל, ולצידו ישבה אשתו. כך גם כשהיה דיין בביה"ד בבאר-שבע, היה מגיע לביה"ד במוניות. מנהל התחנה היה מתחנן לנהגים: "תזכירו לו לרדת". מתוך שהיה שקוע בלימודו, לא שם לב שהגיע לתחנה הנכונה.

הגאון המקובל הרב מרדכי אליהו זצ"ל - נולד ב-כ"א אדר ה'תרפ"ט (1929). מנהיג, מקובל, גאון בנגלה ובנסתר. מלומד בנסים. בעל רוח-הקודש. רבים נושעו מברכותיו. נודע כמנהיג הרוחני של הציבור הדתי לאומי. עמותתו. למרות העוני ששרר בבית-הוריו הרב שקד על התורה אף לאור הנר. התייתם מאביו בגיל 11. בהיותו כבן 31 התמנה בבי"ד הרבני בבאר שבע והיה לדיין הצעיר ביותר בישראל. לאחר מכן עבר לבית-דין בירושלים, ולאחר שלוש שנים נוספות התמנה לדיין בבי"ד הרבני הגדול. כיהן בתפקיד הראשון של הרב הראשי לישראל בשנים ה'תשמ"ג-ה'תשנ"ג (1983-1993). קירב רחוקים באמצעות ביקוריו התכופים בקיבוצים, במושבים ובבתי-ספר. הרבה להסתובב בעולם אצל קהילות יהודיות, תוך כדי שהוא מחזק את ידיהם בשמירת שבת, חינוך הילדים וטהרת המשפחה. נפטר ב-כ"ה בסיוון ה'תש"ע (2010). ציונו בהר המנוחות בירושלים. בהלווייתו השתתפו יותר ממאה אלף אנשים. חי כ-81 שנים.

אביו: המקובל ר' סלמאן אליהו. **אמו:** מרת מזל (אחותו של ר' יהודה צדקה, ונכדת אחותו של הגאון חכם ר' יוסף חיים, ה'בן איש חי'). **ילדיו:** ר' שמואל (רבה של צפת וחבר מועצת הרבנות הראשית), ר' יוסף (ראש כולל "דרכי הוראה לרבנים" בירושלים, כולל המכשיר אברכים לרבנות ודיונות ולהנהגת קהילות בארץ ובעולם), שלמה ובת. **אשתו:** הרבנית צביה שת'.

מרבתי הגאונים: ר' עזרא עטיה, ר' מרדכי שרעבי, ר' ישראל אביחצירא (ה'בבא סאלי'), ר' יעקב מוצפי, ר' דוד עזראן. **מתלמידיו:** בנו, ר' שמואל. בנו, ר' יוסף. ר' שמואל זעפרני (ר"י המאירי ועוזרו האישי), ר' אליהו בן דהאן (מנכ"ל בתי הדין הרבניים בארץ), ר' מישאל רובין, ר' מנחם בורשטיין (ראש מכון פוע"ה), ר' עזרא שיינברג (ר"י אורות האר"י בצפת), ר' יהודה מוצפי (ר"י מנחת יהודה). **מספריו:** אמרי מרדכי • דרך התורה • דרכי טהרה • סדרת ספרים 'מאמר מרדכי' • קיצור דרכי טהרה • שו"ת הרב הראשי • שו"ת קול אליהו • שו"ת מאמר מרדכי • סדרת ספרים דברי מרדכי • סדר הסליחות השלם • סדרת סידורים קול אליהו • תהילים כינור דוד **קונטרסים:** הלכות חנוכה, פורים, ברכות הנהנין ועוד.

להלן מספר סיפורים המעידים על גדולת רבינו ומובאים בספרים 'אביהם של ישראל': סיפר ר' יעקב לוי. גיסו רופא חשוב וידוע, חלה במחלה והיה במצב אנוש. הרופאים שטיפלו בו התייאשו, וקראו לבני ביתו לבא ולהיפרד ממנו. נאספו כולם לבא להיות איתו בשבת כיוון שחשבו כי היא האחרונה לחייו.

פניתי לרבינו לשאול על גיסי ד"ר דב. הרב **אמר לשנות את השם**. (למרות שפעם אחרת שאלתי את הצדיק לפני שמצבו של גיסי החמיר והרב אמר לא לשנות את השם). **"שיבחרו איזה שם שהם רוצים, תבוא להגיד לי ואחליף את השם"**, ביקש. ביום שישי אחה"צ המשפחה החליטה על שם אחר. באתי לרב ואמרתי לו את השם שהמשפחה בחרה. הוא אמר: **"מחר בתפילת וותיקין אעשה החלפת שם"**. למחרת התפללתי ותיקין עם הצדיק. חיכיתי לתפילה מיוחדת להחלפת שמו של גיסי ולא היה דבר. שאלתי את הרב, והוא אמר: **"כבר עשית לי החלפת השם"**. כנראה היה בינו לבין עצמו בשעת פתיחת ההיכל. בקידוש לאחר תפילת מוסף, פנה הרב אלי ואמר: **"מצבו של גיסך מתחיל להשתפר לטובה"**.

במוצש"ק התקשרתי לביה"ח ואמרו לי, שחלה הטבה מאוד גדולה במצבו של גיסי ושאוּבא לבקרו. **באתי לשם וראיתי את גיסי יושב על המיטה ואוכל סעודה רביעית. התפלאתי מאוד, כי ביום שישי הרופאים לא נתנו לו שום סיכוי להמשיך לחיות. שאלתי אותו: "מתי חל השיפור במצבך?" והוא אמר לי את השעה. כיוונתי את השעה והיא הייתה בדיוק השעה, שהרב אמר לי אחרי תפילת וותיקין.**

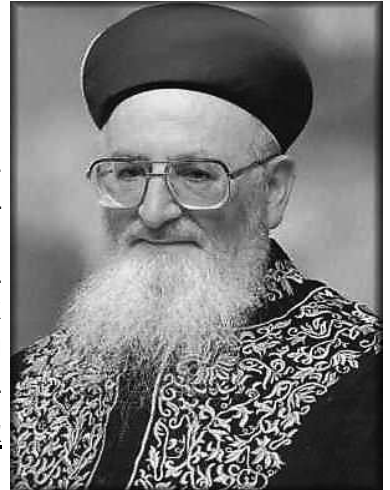
הסיפור המופלא הבא הובא ע"י ר' משה הררי, מחבר סדרת ספרי ההלכה 'מקראי קודש'. גם גיסו ר' עידו אלבה היה איתו והעיד על כך: בליל שבת חורפי וסוער במיוחד הם היו עם הרב. הצדיק יצא לשלום זכר' אצל אחת המשפחות בשכונת קריית-משה. לאחר שבירך את המשפחה, המשיך לביה"ח לתפילת הבקשות. באותה שבת היה גשום מאוד. **ליוויו את הרב וראינו כי כל הזמן ירד גשם, פרט לשעה שבה הרב הלך ברחוב. באותן הדקות, הגשם פסק. ברגע שהרב נכנס לתוך מבנה-הגשם הסוער התחדש. כשיצאנו מהבקשות בביה"ח ראינו, כצפוי, שהגשם פסק.**

לא התאפקנו ואמרנו לרב: "אומרים על הרב, שבכל פעם שהוא הולך בחוץ, הגשם פוסק, וכאשר הוא בבית - הגשם מתחדש". הרב הזדעזע למשמע דברינו ואמר: "בגללי הגשם פוסק? אם זה תלוי בי, אני גוזר עכשיו שירד גשם". **באותו הרגע שסיים את דבריו התחיל לרדת גשם. הרב, שהיה ללא מעיל, נרטב כולו ואני כל כך הצטערתי, שגרמתי לצדיק צער. גם בגלל שנרטב בגללי וגם בגלל שגילתי את סודו.**

○ יפר בנו של הרב: "בכל יום שישי אחה"צם אבא עזב את הבית למטרה לא ידועה. אף אחד מבני הבית לא ידע לאן. הדבר עורר סקרנות בקרב כולם. וכך גם אצלי. כשהייתי בן שבע חשבת-י ביום שישי הקרוב אלך אחרי אבא מבלי שיראה ואבדוק את סיבת היעדרו, ואכן כך עשיתי. ביום שישי הצטרפתי אל אבי, בלי ידיעתו. אבי הלך ברחובות ירושלים, חצה את רחוב יפו, ונכנס לבניין. אף אני נכנסתי אחריו, והמשכתי במשימה שנטלתי על עצמי, וכך ראיתי: התכסה הרב בבגדי לבן, נעל מגפיים ונכנס למקום שנכנס. עקבתי אחריו פנימה אל החדר, לא ראיתי דבר פרט למיטה, ואשר עליה מכוסה סדין לבן. במשך זה נתפסתי על ידי אבי, ששאל אותי למעשיי והוציא אותי אל מחוץ לחדר. כשיצא מהחדר, שאלתיו למעשיו ואמר לי: **"יהודים רבים נפטרים סמוך לכניסת השבת, ואין מי שיעשה להם 'טהרה', את זה אני עושה"**.

אם ראשונים כמלאכים - הרב המקבל מרדכי אליהו זצ"ל

הגאון המקובל הרב מרדכי אליהו זצ"ל - נולד ב-כ"א אדר ה'תרפ"ט (1929). מנהיג, מקובל, גאון בנגלה ובנסתר. מלומד בנסים. בעל רוח-הקודש. רבים נושעו מברכותיו. נודע כמנהיג הרוחני של הציבור הדתי לאומי. ענותן. למרות העוני ששרר בבית-הוריו הרב שקד על התורה אף לאור הנר. התייתם מאביו בגיל 11. בהיותו כבן 31 התמנה בבי"ד הרבני בבאר שבע והיה לדיין הצעיר ביותר בישראל. לאחר מכן עבר לבית-דין בירושלים, ולאחר שלוש שנים נוספות התמנה לדיין בבי"ד הרבני הגדול. כיהן בתפקיד הראשון של הרב הראשי לישראל בשנים ה'תשמ"ג-ה'תשנ"ג (1983-1993). קירב רחוקים באמצעות ביקוריו התכופים בקיבוצים, במושבים ובבתי-ספר. הרבה להסתובב בעולם אצל קהילות יהודיות, תוך כדי שהוא מחזק את ידיהם בשמירת שבת, חינוך הילדים וטהרת המשפחה. נפטר ב-כ"ה בסיוון ה'תש"ע (2010). ציונו בהר המנוחות בירושלים. בהלווייתו השתתפו יותר ממאה אלף אנשים. חי כ-81 שנים.

אביו: המקובל ר' שלמאן אליהו. **אמו:** מרת מזל (אחותו של ר' יהודה צדקה, ונכדת אחותו של הגאון חכם ר' יוסף חיים, ה'בן איש חי'). **ילדיו:** ר' שמואל (רבה של צפת וחבר מועצת הרבנות הראשית), ר' יוסף (ראש כולל "דרכי הוראה לרבנים" בירושלים, כולל המכשיר אברכים לרבנות ודיינות ולהנהגת קהילות בארץ ובעולם), שלמה ובת. **אשתו:** הרבנית צביה שתח'. **מרבתי הגאונים:** ר' עזרא עטיה, ר' מרדכי שרעבי, ר' ישראל אביחצירא (ה'לבא סאלי'), ר' יעקב מוצפי, ר' דוד עזראן. **מתלמידיו:** בנו, ר' שמואל. בנו, ר' יוסף. ר' שמואל זעפרני (ר"י המאירי ועוזרו האישי), ר' אליהו בן דהאן (מנכ"ל בתי הדין הרבניים בארץ), ר' מישאל רובין, ר' מנחם בורשטיין (ראש מכון פוע"ה), ר' עזרא שיינברג (ר"י אורות האר"י בצפת), ר' יהודה מוצפי (ר"י מנחת יהודה). **מספריו:** אמרי מרדכי • דרך התורה • דרכי טהרה • סדרת ספרים 'מאמר מרדכי' • קיצור דרכי טהרה • שו"ת הרב הראשי • שו"ת קול אליהו • שו"ת מאמר מרדכי • סדרת ספרים דברי מרדכי • סדר הסליחות השלם • סדרת סידורים קול אליהו • תהילים כינור דוד **יקונטרסים:** הלכות חנוכה, פורים, ברכות הנהנין ועוד.

ל הן סיפורים מופלאים שהובאו בספר 'אביהם של ישראל': ד"ר שמבה היה רופאו האישי של רבינו סיפר: "לפני כ-12 שנים הגיע אלי ילד בן 7 עם גוש גדול בצוואר וחום גבוה. כרופא, כשרואים גוש כזה, אתה נכנס ללחץ כי הבדיקות הן כדי לשלול גידול. מה גם שאחיו נפטר שנתיים קודם מגידול בבלוטות הלימפה. האבא הגיע, בדקנו, צילמנו, עשינו הדמיות. הסיפור נמשך שבועות ללא שינוי".

"אחרי כל הבדיקות אמרתי לאבא: 'תשמע: צריך לקחת ביופסיה לילד'. אמר לי האבא: 'כל זמן שכל הבדיקות היו לא פולשניות, הלכתי איתך יד ביד. ברגע שצריך לעשות בדיקה פולשנית, אני רוצה את אישורו של הרב אליהו'. אמרתי לו: 'בשמחה, אני בא איתך'. הלכנו יחד לבית רבינו והאבא סיפר את כל העניין ואמר: 'הרופאים', והצביע עלי, 'רוצים לעשות ביופסיה של הגוש'. הרב בחיך גדול קרא לילד, שיבא אליו, חיבק אותו, שם יד על הגוש בצוואר, עצם עיניים ואחר כך אמר: 'זה, שום דבר'. אחר כך הצביע עלי ואמר: 'הרופאים רוצים לעשות ביופסיה? שיעשו'. יצאנו החוצה מהחדר.

"למחרת הגיע הילד לבית החולים עם הפנייה ממני. רופאת הרנטגן מתקשרת אלי ושואלת: 'שמבה, למה שלחת את הילד?' ענית לה: 'מה זאת אומרת למה? יש לך מכתב, וחוף מזה יש לו גוש בצוואר בגודל מנדרינה'. היא אומרת: 'אני בעין לא רואה שום גוש וגם לא באולטרסאונד. על מה אתה מדבר?!'. ושלחה את הילד הביתה בריא, שמח וטוב לב".

כאשר הרב שכב בטיפול נמרץ, שמו לידו גויה נוצרייה. הרב לא ידע, אבל אנחנו ידענו. פעם אחת הוא דיבר איתנו, ופתאום אמר: 'יש פה עבודה זרה'. בדקנו, שאלנו וחקרנו ולא ידענו במה מדובר. עד שאחד המשמשים של הרב שם לב, שאחת מהמבקרות של זו ששכבה ליד הרב נמצאת עם שתי וערב על הצוואר. הרב עם וילונות, לא ראה. אבל הרגיש, שיש עבודה זרה במקום.

הרוב היה פרוש מענייני העולם בדרגה שלא תאמן. פעם אחת, אחד המשמשים הביא מגש פיצה. לקח משולש ואמר לצדיק: 'הרב תאכל'. הרב שאל: 'מה זה?' והמשמש ענה: 'פיצה'. ואז הצדיק אמר: 'אני לא יודע מה זה פיצה'.

לפני כחמישים שנה הורה הראשון של הגאון הרב יצחק נסים זצ"ל לרבינו לטפל בעניין העלאת עצמותיו של הגאון המקובל הרב החיד"א זיע"א ארצה, מהעיר ליוורנו שבאיטליה. ב-כ' באייר ה'תש"ך הועלו עצמותיו של החיד"א להר המנוחות בירושלים. כשהגיע רבינו עם רבנים נוספים לשדה התעופה, הוא נפגש עם נציג הסוכנות ונחרד לראות שהלה הביא את עצמות החיד"א בארון עץ: "עם זה הבאתם את הרב החיד"א?" שאל בכאב. מיד ביקש מנהגו של 'הלבא חאקי' לנסוע עימו על מנת לטבול במקווה טהרה ולקנות מברגי פיליפס כדי לפתוח את הארון. כשחזר, עשה הרב חור למטה מהארון כדי שלא תהיה חציצה בינו לבין הקרקע. כשהכניס הרב את ידו, נשמע קול רעש גדול מהארון. החכמים שהיו עם הרב התעלפו. רק רבינו עצם את עיניו וביקש בתחנונים מהחיד"א, (הרב היה בקיא בספריו) שיסתדר את עצמו, כי אין בו כח לסדר את עצמותיו. **עצמותיו הקדושים היו מפוזרים בתוך הארון ומוטלים בביזיון.** מיד נשמע קול נפץ יותר חזק והנה, **לא יאמן - תחיית המתים ממש! העצמות הסתדרו עצם אל עצמותו ומיד התחברו כולם ונהיה גוף שלם.** מן הראשון לציון נהג לומר, כי מי שרוצה תשועה, ילך להתפלל על קברו של הרב חיד"א. ואכן לא בכדי נטמן הראשון לציון בסמיכות לקברו של הרב החיד"א זצ"ל.

מֵרַב מִיְכָל יְהוּדָה לִיִּפְקוֹבִיץ זצ"ל - ממנהיגי הציבור הליטאי וראש ישיבת פוניבז' לצעירים. נולד בוולוז'ין בשנת ה'תרע"ד (1913- אביו היה אז למעלה מגיל 70). בילדותו למד בחדר המקומי. בנוסף שכר לו אביו מלמדים פרטיים שמימן ממשכורתו הדלה. בגיל שתים עשרה נסע ללמוד בישיבה הקטנה בלידא. את בר המצווה חגג עם חבריו בישיבה, בלי הוריו שהיו בוולוז'ין. כעבור זמן נסע לוויילנה ללמוד בישיבת רמיילס וכעבור שלוש שנים שב לביתו בוולוז'ין.

בשנת ה'תרצ"ז (1936) עלה עם משפחתו לארץ. למד בישיבת חברון בירושלים ובה נודע כאחד המצויינים שבחבורה. בשנת ה'ת"ש (1940) מיד לאחר נישואיו התמנה לכהן כר"מ בישיבת תפארת ציון. במקביל למד בכולל זיכרון מאיר. ייסד שיעור לבעלי בתים בנושא חינוך בביה"מ חזון איש (לאחר מכן הועבר לבית משפחת שכאר) ונמשך כ-50 שנים ברציפות. בשנת ה'תש"ו (1950) החל לשמש כר"י פוניבז' לצעירים (יחד עם ר' אהרן יהודה לייב שטיינמן) שם מסר שיעורים במשך כשישים שנה והעמיד אלפי תלמידים. בשנת תשנ"ח (1998) ייסד רשת כוללים ארצית ללימוד סדר טהרות. אהבתו לתורה לא ידעה גבולות. ענוותן מופלא. תלמידיו אהבוהו אהבת נפש. דאג לכל תלמיד ותלמיד כאילו היה תלמידו יחידו. מעולם, במשך כל חייו, לא היה נשען על משענת הכסא. נפטר ב-כ"ו סיוון ה'תשע"א (2011). **בצוואתו ציווה שיספידוהו רק שני בניו, וכן להימנע מלתארו באתרים "גאון" ו"צדיק".** בהלווייתו השתתפו יותר מ-100,000 אנשים. חי כ-97 שנים. ציונו בבני-ברק.

אביו: ר' משה דוד. **אמו:** מרת חיה. **אשתו:** מרת חוה אסתר (בתו של ר' אברהם יצחק גרשונוביץ, אב"ד ז'בינקה, שכיהן כר"י תפארת ציון ב"ב). **בניו:** ר' משה דוד (חתן ר' מרדכי זליבנסקי. משמש כמשגיח בישיבת מאר יעקב ובישיבת משכנות התורה. ר"מ בישיבת בית דוד), ר' אברהם יצחק (חתן ר' בן ציון פלמן מבני ברק. משמש כר"מ בישיבת בית מדרש עליון).

חתניו: ר' בנימין ביינוש קורלנסקי (שימש כר"מ בישיבת פוניבז' לצעירים. נפטר ב-ז' סיוון ה'תשס"ו), ר' יצחק שאול קניבסקי (בן מרן ר' חיים), ר' אליעזר שטיינמן (נכד ר' אהרון יהודה לייב ומרן ר' חיים קניבסקי), ר' בנימין דוד אלישיב (בן מרן ר' יוסף שלום אלישיב. ראש כולל תפארת בחורים ומחבר ספר יד בנימין), ר' משה אליהו שוורץ (ר"מ בישיבת מאור יצחק-חמד). **מרביתיו:** ר' שלמה היימן, ר' אברהם ישעיהו קרליץ ("החזון איש"), ר' יחזקאל סרנא,

ר' אהרון כהן, ר' יהודה לייב חסמן, ר' איסר זלמן מלצר. **מתלמידיו:** ר' חיים קניבסקי, ר' נסים קרליץ, ר' מאיר צבי ברגמן, ר' יצחק מאיר פליטנשטיין (האדמו"ר מקופיטשניץ), ר' דב צבי קרלנשטיין ועוד אלפי תלמידים. **מספריו:** מנחת יהודה - על מסכתות קידושין, גיטין, ב"ק, ב"מ, סדר קדשים וזרעים. **אמרי דעת** - שיחות ומכתבים. **דרכי החיים** - יסודות החינוך בימינו. **עמק השער** - ביאורים והערות על 'ספר המקח' לרב האי גאון

לתושב בני-ברק נולד נכד במזל-טוב. שעות אחדות אחרי הברית, היה אמור הסב לטוס לחו"ל לצורך פרנסתו. בעוד הסב אורז מזוודות, להורי התינוק נודע, שייטכן כי הברית תיחצה ולא תתקיים במועדה, משום שהרך הנולד חלה בצהבת. "הרופאים הסבירו, שמצבו הבריאותי של התינוק לא מאפשר לקיים את הברית בזמנה", סיפר אביו. הסב שרצה בכל מאודו להשתתף בברית נכדו, סר לביתו של רבינו ושאל: "האם לבטל את כרטיס הטיסה?". "אין צורך", השיב הצדיק. "תארוז מזוודות והברית תתקיים בזמן". הסב חזר לביתו והחל להתכונן לקראת נסיעתו לחו"ל, למרות שהברית הייתה צפויה להתקיים רק במועד בלתי ידוע. אלא שכאן התחולל המופת הפתאומי: **שעות אחדות אחר-כך, הודיע המוהל להורי התינוק, שרמת הצהבת ירדה משמעותית וניתן לקיים את הברית בזמנה.**

הרב נהג לנפוש בכל שנה בתקופת 'בין הזמנים' במושב 'חזון יחזקאל'. בכל פעם ניסה הצדיק לשלם לבעל דירת הנופש על זמן שהותו, אך בכל שנה התחמק בעל הדירה ולא הסכים לקחת כסף. ר' מיכל יהודה, שהבין שלשלם בכסף מזומן הוא לא יוכל לשלם, רצה לשמח את בעל דירת הנופש ולפני ששב לביתו בבני-ברק, השאיר מכתב נרגש בכתב ידו, שבו הודה על האכסניה הנעימה. הרב הוסיף גם את המשפט הבא: "בזכותכם כתבתי בדירתכם חידושי תורה במשך 130 שעות". בדירת הנופש במשך 13 יום הוא ישב וכתב ברציפות, בכל יום במשך 10 שעות, מ-9 בבוקר ועד 7 אחה"צ. עשר שעות רצופות של כתיבת חידושי תורה וביורוי סוגיות. בהמשך היה מתפלל מנחה, ומיד לאחר מכן התיישב ללמוד בהתמדה ובחשק עוד מספר שעות, כאילו לא ישב וכתב היום כבר עשר שעות רצופות ומאומצות...

מרן רבי מיכל יהודה ליפקוביץ, זכה ללמד תורה לשלושה דורות למעלה משישים שנה. תחת הנהגתו התחנכו אלפי תלמידים, ולפעמים אף שלושה דורות למדו והתחנכו אצלו. וכך שח פעם: "פעמים רבות ראיתי תלמידים, שבתחילה נחשבו ללא מוצלחים ובסופו של דבר הצליחו מאוד. מה הסיבה לכך?", הטעים הרב ואמר: "דווקא אלו, מתוך שלא הצליחו, הוריהם העתירו עליהם תחנונים, שפכו דמעות בתפילה, אמרו תהילים ונתנו צדקה בעדם, ובזכות מעשים אלו בנם עלה על הדרך הנכונה ועשה חיל בתורה. אך לעיתים הילדים המוצלחים, הרי הם מוצלחים ועליהם לפעמים 'שכחו' להתפלל ולהעתיר, ולכן לא תמיד ההצלחה שלהם התמידה".

מדבריו: **ישינה חשיבות רבה לדוגמה האישית.** כאשר הבן רואה את אביו לומד תורה ומקפיד בקיום מצוות הדבר משפיע יותר מתוכחות. **המפתח להצלחה בחינוך הילדים הוא תפילה בדמעות.** **הורים חייבים לנהוג בסמכותיות, כדי שהילדים יהיו חייבים לשמוע להם גם בדברים שאינם נראים בעיניהם.**

הגאון רבי שמשון אהרן פולונסקי זצ"ל- נולד בשנת ה'תרל"ו (1875) בווהלין (מחוז צ'רקאס פלך קייב). בילדותו כבר נודע כעילוי בשקידתו בתורה הקדושה ונראו בו גימוני גדולה. בגיל כ"ד שנה הוסמך להוראה. שמו הגדול נתפרסם כמי שבקי בכל ד' חלקי שו"ע וכבר בצעירותו התבקש לשמש כרב בעיר מידובה שבקייב. בשנת ה'תר"ס (1900) לאחר פטירת הגאון ר' פישל מעץ התבקש לשמש כרבה של העיר טפליק שבפולדיה ולמעלה מעשרים שנה שימש בתפקיד זה. נודע במעשיו להשכנת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. ואף בשנות חייו האחרונות בהן היה חולה אנוש וכל צעד מיותר שלו היה כרוך בפקוח נפש לא נמנע מלגמול חסדים בגופו הרצוף. בעל רוח-הקודש.

שמו הגדול הלך לפניו ועל אף שבערים גדולות ביקשו שיבוא לכהן בעירם- סירב רבינו. אחרי ששלטון הבולשביסטי השתלט על רוסיה ולעיניו נטבחו רבים מיהודי העיר נאלץ לברוח מרוסיה. בתחילה ברח לעיר לקישינב ובהתערבות גדולה של רבה ירושלים ר' יוסף חיים זוננפלד קיבל אישור לחונן את ארץ ישראל (סרטיפיקט) ואכן בשנת ה'תרפ"ה (1925) עלה לארץ עם אשתו ושתי בנותיו והתמנה לרב ודומ"ץ שכונת בית ישראל בירושלים.

שם השתכן בדירה שניתנה לו. הייתה זו דירה עלובה שכונה בקומת מרתף מתחת למפלס הרחוב בחצר ביה"כ 'בית יעקב', ובכל עת ירידת גשמים בשפע, המים היו חודרים בעד החלונות שהיו בגובה פני הקרקע, והדירה כולה הייתה מוצפת במים... למרות זאת שכן בדירה זו עד יומו האחרון. בשנת ה'תש"ב (1941) הקים ישיבה בשם 'ישיבת רבינו חיים יוסף' ועמד בראשה. שנותיו האחרונים היו מלויים ביסורים. גאון. דאגתו לזולת הייתה מופלאה. את כל כספו חילק לעניים. בעל רוח-הקודש. נפטר ב- כ"ח סיון ה'תש"ח (1948)- בזמן המלחמה) ולכן נקבר בבית-העלמין סנהדריה בירושלים. חי כ-73 שנים.

אביו: ר' אברהם יצחק מקלינבלט (מגדולי התורה המפורסמים והיה בקי בע"פ בכל כתבי החת"ם סופר). **אמו:** מרת אסתר רייזל. **אשתו:** מרת מליא מרים (בת ר' מרדכי קונסטנטין). **מרבותיו:** ר' שמואל אברהם בלכמן (הידוע בשם ר' אלטר אב"ד קונסטנטין ישן שבוואהלין- רבינו נחשב לתלמידו המובהק), ר' דוד אורטינברג (ראב"ד ברדיטשוב בעל התהילה לדוד על אור"ח). **מתלמידיו:** ר' אברהם אהרן פרג, ר' חיים אורי ליפשיץ, ר' יוסף שאול אלישר. **מספריו:** ידברי אהרן (חידושי הרב מטפליק)- דברי תורתו.

יפר האדמו"ר מרחמיסטריווקא זצוק"ל על רבינו, אשר בהתקרב חג הסוכות היה תמיד מאוד טורח למצוא אתרוג מהודר בכדי לקיים מצות ד' מינים בהידור, שנה אחת לא מצא הגאון אתרוג מהודר שימצא חן בעיניו, ורק בערב סוכות מצא אצל הסוחר החשוב ר' מנדל פרידמן אתרוג מהודר וקנה אותו במחיר מוזל עקב השעה המאוחרת, ובשעת המקח היה נוכח שם יהודי אחד מחשובי העיר. ויהי ממחרת ביום טוב הראשון של חג בא הגאון לביה"כ בלא ארבע מינים בידו, וביקש אצל אחד מהמתפללים ארבע מינים מהודרים במתנה על מנת להחזיר, ובכלל לא היה לגאון ד' מינים לנענועים, והיהודי החשוב הזה, שהיה נוכח בשעה שהגאון קנה האתרוג התפלא מאוד, כי הרי ראה בעצמו שרבינו קנה אתרוג מהודר, ומיד אחר התפילה ניגש אל הצדיק ושאלו על כך.

ענה לו הגאון: "ביום טוב בבוקר בקומי לפני הנץ כדי לקיים מצות ד' מינים לפתע שמעתי מהדירה הסמוכה ילד בוכה ואמו צועקת עליו ובוכה מרוב פחד, ורציתי להיות לעזר, יצאתי ונקשתי על הדלת לשאול מה קרה, ונודע לי שהאשה הזאת התאלמנה ונישאה לאחרונה לשכן שלי, והבן הזה הוא בנה ולא בנו, והנה הבעל הלך לטבול במקווה, ועוד מעט יחזור כדי לקיים את מצות ד' מינים, ובנה שהיה משועמם לקח את האתרוג ושיחק בו, ובלי משים לב פסל אותו, והיא התמלאה פחד כי עוד מעט יחזור הבעל".

"כאשר ישים לב למה שקרה ישפוך חמתו על בנה". המשיך הגאון וסיפר: "הרגעתי אותה והלכתי להביא את האתרוג שלי, ואמרת לי לאשה, שלא תאמר לבעלה דבר וחצי דבר ממה שקרה, רק תשים את האתרוג הזה במקום האתרוג שלו, וכך היה. האשה לא אמרה לו דבר, והוא לא הרגיש בכך, והגאון מטפליק נשאר בלא אתרוג... והאדמו"ר מרחמיסטריווקא היה מפליא מאוד את רבינו באומרו: "רב בקהילה בלא ארבע מינים הלא זה אוושה מילתא, מה יחשבו עליו? ובכל זאת כדי שהאלמנה לא תצטער, הכול כדאי!".

פ עם נכנס רבינו לביהמ"ד מספר ימים לפני פסח, וראה אברכים שוקדים על תלמודם בהתמדה גדולה. הוא עלה על הבימה והכריז, שיש בידו רשימה ארוכה של נשים אלמנות, שצריכות עזרה בדחיפות לצורך החג. ושאל: "מי מוכן לסייע להן?". מיד התייצבו כולם כאיש אחד בלב אחד לעזור ולסייע לאותן אלמנות. כזה חסד עצום - מי מוכן לוותר?! הסתדרו האברכים בשורה, והצדיק נתן לכל אחד פתק ובו פירוט הכתובת היכן עליו לעזור. כאשר פתחו את הפתקים, ראה כל אחד את כתובת דירתו שלו וששם עליו לעזור... בזה הוכיחם, שאמנם מצווה רבה לעזור לאלמנות, אבל דרך התורה היא קודם כל - "ומבשרך לא תתעלם". (באר החיים - הגש"פ)

באחד הימים קיבל רבינו מברק מרוסיה מאדם, שלא היו לו ילדים. הלך הרב להתפלל עבורו ביום שישי בציון ה"אור החיים" הקדוש. ביום ראשון כתב לאותו אדם: "הייתי בציון האוה"ח הק' והתפללתי עבורכם, ויהיה לכם 'בת' על המלה 'בת' העביר את קולמוסו ומחקה וכתב במקומה 'בן'. ואכן כעבור זמן נולדה להם בת ולא האריכה ימים, ולאחר מכן נולד להם בן! המכתב עדיין שמור אצל אותה משפחה.

ח תנו סיפר, שכשחלה רבינו את חוליו האחרון, שלח לומר לחתנו: "יש לי קבר מוכן בהר הזיתים, אבל בעוד חודשיים אסתלק מהעולם, ואז תפרוץ מלחמה, ואי אפשר יהיה לקבור אותי בהר הזיתים. לכן, תקברוני בקברות סנהדריה, ואם כעבור שנתיים יהיה אפשרות להוציא עצמותי להר הזיתים, תעשו כן, ואם לא, תשאירו אותי בבית החיים של סנהדריה". ניבא וידע מה ניבא. הוא נפטר בעצם מלחמת ה'תש"ח, בכ"ח בסיון. (גדולי הדורות" ח"ג, ע' 1168)

הגאון הרב ישראל זאב גוסטמן זצ"ל - נולד בליטא בשנת ה'תר"ע (1910). כבר בצעירותו נודע כעילוי מופלג. במהלך לימודיו הגיע לביקור בישיבה הגאון ר' חיים עוזר גרודז'נסקי מוילנא. הרב התרשם מאוד מרבינו ומחידושו (אחד מחידושיו שימש כבסיס לפתרון סוגיה סבוכה בבית הדין הגדול- ואיפשר להתיר עגונה). כשהיה בן 21 שנים בלבד מונה לדיין בבית הדין הגדול בוילנא (במקום חמיו שנפטר בין אירוסיו לנישואיו). בנוסף שימש כר"מ בישיבת רמיילס. בשנת ה'תרצ"ט (1939) פרצה מלחמת העולם השנייה.

הנאצים כבשו את וילנא ורדפו את היהודים כולם, ובראשם התעללו ברבנים ובדיינים והם עונו עד מוות. גם רבינו הוכה קשות עד שאיבד את הכרתו והוא התעלף. הם חשבו, שהוא נפטר, ולכן עזבו אותו לנפשו. רבינו היה הרב האחרון שנותר בגטו והוא נדרש להכריע בשאלות קשות ביותר. עסק בקבורה של למעלה מחמשת אלפים יהודים! בדרך נס הצליח רבינו להימלט עם אשתו ובתו ליערות. הם הסתתרו במקומות שונים. במשך חצי שנה הם הסתתרו במערה במקום, שלא ניתן היה לעמוד זקוף.

לאחר תום המלחמה חזר לוילנא כדי לסייע בשיקום שארית הפליטה. טיפל בענייני הדת, נישואין והתרת עגונות, שבת וכשרות, כל זאת כמעט ללא ספרים ובהסתמך על זכרונו המופלא. כשנה לאחר המלחמה, ביום ראשון של פסח, הגיע קומיסר יהודי לביתו וסיפר שכנגדו קיימת פקודת גירוש לסיביר והם מתכוננים לעצור אותו מחר. עוד באותו הלילה ברח עם משפחתו ולאחר תלאות רבות הגיע לצרפת דרך צ'כיה.

מאחר ולא ניתן לו אישור עליה לארץ ישראל (סרטיפיקט), עבר עם אשתו ובתו לארה"ב. שם התמנה לראש ישיבת 'תומכי תמימים' בניו-יורק. בשנת ה'תשל"א (1971) עלה לארץ ישראל ובעצת הגאון ר' דב בעריש וינדנפלד מטשעבין הקים את ישיבת 'נצח ישראל- וילנא רמיילס' (לזכר הישיבה בוילנא) בשכונת רחביה שבירושלים. שיעוריו נודעו כעמוקים במיוחד. שיעורו ביום שני נמשך כארבע שעות! סביב הישיבה התקבצו תלמידי חכמים רבים, שהיו משומעי לקחו. נפטר ב-כ"ח סיוון ה'תשנ"א (1991). חי כ-81 שנים. ציונו בהר-הזיתים. חתנו, ר' מיכל ברינקר מילא את מקומו כראש ישיבת 'נצח ישראל'.

אביו: ר' אברהם צבי הי"ד. **אשתו:** מרת שרה (בת ר' מאיר באסו - ראש ישיבת רמיילס בוילנא, וחבר בי"ד של ר' חיים עוזר גרודז'נסקי ורבה של שניפשוף. נישא בהיותו בגיל 21). **מרבתי:** ר' שמעון שקופ (ראש ישיבת גרונדה). **חברותא:** ר' חיים שמואלביץ. **ילדיו:** מאיר הי"ד (הנאצים ימ"ש לקחו אותו מתוך ידיו ורצחו אותו בשואה). בתו (נישאה לר' מיכל ברינקר, מילא את מקומו כראש הישיבה 'נצח ישראל'). **מתלמידי:** ר' דוד ביגמן (ראש ישיבת מעלה גלבע), ר' מנחם ולדמן (ראש מכון שבות עם), ר' שמואל טל (ראש ישיבת תורת החיים), ר' צבי קושלבסקי (ראש ישיבת היכל התורה - פרשבורג). **מספריו:** **יקונטרסי שיעורים** - סדרת ספריו על מסכתות התלמוד: גיטין, קידושין, בבא קמא, בבא מציעא בבא בתרא, נדרים וכתובות.

פעם בעת ישיבה חשובה במועצת הרבנות הראשית, התקשר רבינו למשרדי הרבנות שב'היכל שלמה' וביקש לדבר עם הרב הראשי הגאון רבי אברהם שפירא זצ"ל. המזכירה, התנצלה ואמרה, כי יש עתה את ישיבת 'מועצת הרבנות הראשית', ואי אפשר כרגע לדבר עם הרב הראשי. רבינו אמר למזכירה: **"תגידי בבקשה לרב שפירא, שהרב גוסטמן צריך אותו דחוף!"**

המזכירה נבהלה והעבירה את תוכן ההודעה לחדר הישיבות. כשקיבל הגאון שפירא את ההודעה, יצא במהירות לשוחח עם הרב גוסטמן, לדעת מה קרה. הרב שפירא מעבר לקו הטלפון שומע, שהרב גוסטמן בקו השני אומר לו: "רבי אברום, בשיחה שהייתה לנו הסתפקנו בדברי רש"י איך להבינם. עתה לעניות דעתי עלה בדעתי ביאור נכון בדבריו".

ואז החל הרב גוסטמן להרצות את הדברים. הרב שפירא הקשיב עד לסוף דבריו והקשה וניסה להפריך, הרב גוסטמן הסביר לשיטתו והוא הסביר אחרת וכן הלאה. כך נשאבו שני הגדולים לעולם אחר של לימוד, שהוא עולמם באמת, ושכחו מכל הסובב אותם. לאחר שהסתיימה השיחה, נכנס הרב שפירא לחדר הישיבות והתנצל על השתהותו, ואז סיפר ליושבים את אשר קרה:

"הרב גוסטמן קרא לי בדחיפות, כך הוא הודיע למזכירה, שזה דחוף ביותר, ומה היה דחוף? **הוא התקשה בדברי רש"י מסוימים ולא יכול להמשיך ללמוד, עכשיו בשבילו זה הדבר הכי דחוף בעולם והכי חשוב. ולכן אמר למזכירה, שזה דחוף, ומה דעתכם? תדעו לכם שהוא צודק! באמת זה הדבר הכי דחוף בעולם, לתרץ את דברי רש"י ולהמשיך ללמוד."**

תלמידו רבי יצחק דדון, מספר על רבינו בספרו 'ראש דברך': "רבינו היה בבחינת נאה דורש ונאה מקיים. יום אחד הגיעו בו להיכל שלמה' **קבוצת רבנים ודיינים חשובים. הם המתינו למרן זצ"ל שיקבל אותם.** בזמן שהם המתינו נכנס ביניהם בחור מהישיבה, כשגמר אידו. אותו בחור **התקשה בלימודו**, ובא לבקש ממרן הסבר בסוגיה. כשראה מרן את אותו בחור מהישיבה עומד בתור, קרא לו ושאלו לרצונו, כשסיפר הבחור על סיבת בואו, שמתקשה בסוגיה מסוימת בגמרא ובא לבקש ממרן ביאור, אמר לו: **"תיכנס אתה ראשון. התורה זה לפני הכל!"**

דר יומו היה מסודר ומתוכנן בדייקנות. כל דקה נוצלה כראוי. משום כך התקשה הרב למצוא פנאי לדברים נוספים. פעם אחת ניגשו אליו בחורים, וביקשו ממנו שיכתוב חידושי תורה לקובץ תורני. הם היו בטוחים שבקשתם תענה בחיוב. אולם להפתעתם ענה להם הרב: **"לו היה לי זמן, הייתי מכין לעצמי כוס תה!"**. פעם כשנכנס למטבח, אמר הרב לנוכחים: **"לא התבטלתי מלימוד התורה. בדרכי לכאן, ישבתי מהרש"א פלוני..."**

הרב מכלוף אלעסרי זצ"ל- נולד בשנת ה'תרע"ה (1914) בעיירה קסר א-סוק למשפחת אלעסרי שהייתה משפחת רבנים כעשרים ושש דורות שעסקו בקבלה מעשית, כתיבת קמיעות וסגולות. למשפחה הייתה קיימת תעודה שיצאה בשנת ה'תקל"א (1771) מביה"ד הרבני במכנס, אשר בפסק הדין שבה מוענקת משרת הרבנות בקהילת קסר-א-סוק למשפחת אלעסרי שכללה את ענייני השחיטה בכל כפרי האיזור כמו 'גרמא', 'תל-שינט', 'קרנדו' ועוד. הבן השלישי להוריו.

את צעדיו הראשונים עשה בעיירה בה נולד. כבן למשפחת רבנים ספג אל קרבו את אהבת התורה ומקצועות הרבנות: שחיטה, מילה, חזנות והוראה. מקטנותו נראה כי לגדולות נועד. התייתם בגיל 16 מאביו. נקשר לר' יצחק אביחצירא (ה'בבא חאקי') ולאחר מספר שנים ה'בבא סאלי' היה צריך לנסוע למקום מסוים ור' מכלוף הלך עימו. היה בקשר הדוק עם בנו ה'בבא מאיר' זצ"ל אשר בחן אותו בכל ענייני השחיטה ואף כתב לו כתב הסמכה לשחיטת כל סוגי הבהמות והעופות.

לאחר שנבחן והוסמך לרבנות בישיבת 'אביר יעקב' בעיר בודניב (מרוקו), נשלח ע"י ה'בבא סאלי' להמשך לימודיו בקזבלנקה ובטאנג'ר (מרוקו). בזמן זה הורה לו ה'בבא סאלי' להתחנך ולעמוד בזכות עצמו. לאחר מכן נשלח לכהן כרבה של העיירה ריש (מרוקו) הנמצאת באיזור הולדתו. טיפל בכל תפקידי ההנהגה הרוחנית: חזן, דרשן, סופר סת"ם, מוהל, עורך חופות, כותב גיטין, מורה למקצועות הקודש, שוחט ובודק. לימד מלאכות שונות הקשורות למצוות: הכנת טליתות, קשרי קשרי תפילין, כריכת סידורים, הכנת שופרות והכנת העור לתפילין ולמזוזות. לימד תורה את כל ילדי המקום בהתאם לרמתם.

בערב חג השבועות ה'תשכ"ג עלה עם משפחתו לא"י, השתקע בבית שאן ובמשך שנים רבות עבד לפרנסת משפחתו כשוחט. בנוסף שימש בשירות הקהילה בית שאן בתפקידים רוחניים: ערך בריתות וחופות, דרש בהלוויות, ניחם אבלים, לימד והכשיר שוחטים, שימש כחזן וכדרשן בבית הכנסת, השכין שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו. נודע ככותב קמיעות וכמגלה נסתרות ורבים מהארץ ומחו"ל באו לבקש את ברכתו ועצתו. כאות הוקרה על תרומתו לחיים הציבוריים מועצת העיר בית שאן העניקה לו את התואר "יקיר העיר". **מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו.**

בשבת פרשת "בהר-בחוקות" שנת ה'תשס"א קרא לבנו ואמר: "יוסף בני, אני יודע את מקומי... אני יודע איפה אני אזכה לשבת", השיב את נשמתו ליוצרה ובחצות הלילה יצאה הלוויתו. נתבקש לישיבה של מעלה ב-כ"ט סיון ה'תשס"א (2001). חי כ-87 שנים. ציונו בבית שאן. מקום קבורתו הפך למוקד עלייה לרגל ורבים רואים שם ניסים גדולים. השאיר אחריו דור ישרים מבורך של בנים וחתנים תלמידי חכמים. ממשיך דרכו בנו ר' יוסף יצחק אלעסרי שליט"א רבה של בית שאן.

סבא: ר' אברהם. **אביו:** ר' משה. **אמו:** מרת מסעודה. **אחיו:** ר' אברהם, ר' רחמים, מרת מרים. **אשתו:** מרת זוהרה. **מרביתו:** ר' יצחק אביחצירא (ה'בבא חאקי'), ר' ישראל אביחצירא (ה'בבא סאלי'). **בניו:** ר' אשר, ר' יהודה, ר' יוסף יצחק, ר' משה. **מספריו:** יטעמי שחיטה יליקוטי תורה.

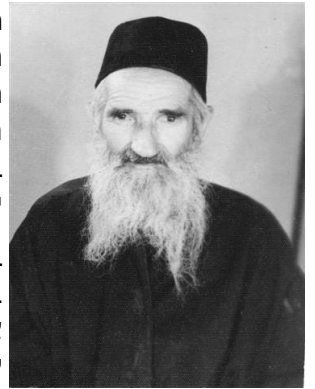
בוקר אחד נכנס אל הרב בחור נכה כבן שלושים בלוויית אביו. הבחור היה מרותק לכיסא גלגלים עקב שיתוק בחצי גופו התחתון ולאחר בדיקות בבית-הרפואה ב"הדסה", שגם שם לא נמצא פתרון. הרב החליט לעשות מעשה, כתב לו קמע ואמר לו: "קום מהכסא", האיש אמר: "אבל אני לא יכול", הרב חזר שנית: "אמרת לך לקום אז קום". **לתדהמתו של האיש והאנשים הסובבים, שצפו במראה הזה, הבחור קם על רגליו.** אמר לו הרב: "עכשיו תעלה במדרגות האלה", והוא עולה. "תרד", ירד. כך מספר פעמים. האיש חזר למכונית ללא כיסא הגלגלים. מי ששהה במחיצת הרב בעת הזו לא האמין שזכה להיות עד להתרחשות ואינו דומה מראה עיניים למשמע אוזניים.

פעם נפצע בנו של אחד מידידי המשפחה והוצרך לעשות ניתוח ברגלו. והנה הניתוח לא הצליח ורגלו הייתה משותקת, והרופאים אמרו **שכנראה יצטרכו לכרות לו את רגל ימין ל"ע.** המשפחה הייתה בצער רב ולכן ניגשו לרבי מכלוף לקבל את ברכתו. הרב כתב לו "קמיע" על צלחת, והכין לו משהו למרוח על הרגל ובירך אותו.

והנה לאחר שבועיים נסעו המשפחה לביקורת בבית-הרפואה ולאחר סידרת בדיקות ניגש הרופא לבני המשפחה ושאלם: "תגידו לי מה קורה פה? לפני שבועיים צילמנו את הרגל והיא הייתה משותקת, ועכשיו פתאום הכול הסתדר. איפה הייתם?". השיבו: "ד"ר אני אספר לך! היינו אצל הצדיק רבי מכלוף אלעסרי בבית-שאן והוא ברך אותי, ומאז ברוך ה' אני מרגיש טוב והולך על הרגליים!".

לפני מספר שנים, ילד קטן נתקף בגרדת חריפה בעור. נבדק בבתי הרפואה, נתנו לו כמה סוגי משחות ותרופות ודבר לא הועיל. הוריו ניסו לדרוש ברופאים- אולם ללא הועיל. אחד ממכריו שמע על המקרה ואמר לו: "הרב אלעסרי נמצא בבית-שאן, לך אליו, אולי ימצא מזור לבנך". שמע הלה ובא אל הרב, הצדיק נתן לו בקבוק, ואמר לו, **שיקח נמלים ויערבב עם מספר תבלינים כמו שום ועוד, מהתערובת הזו ימרח לבנו במשך שבוע.** האיש עשה ככל אשר הורה הרב, לאחר זמן קצר הבריא בנו כאילו מעולם לא חלה בדבר.

הגאון הרב יוסף יצחק שלוש זצ"ל - נולד ב-ח' בשבט ה'תרנ"א (1891) במרקש שבמרוקו. הילדים שנולדו לאביו נפטרו בחייו ורבינו בהיותו כבן שנתיים חלה ונשקפה סכנה לחייו. אביו התפלל בבית-הכנסת מול ספרי התורה בהיכל הקודש וביקש למסור את נפשו תחתיו. הבן הבריא והאב נפטר בתוך שבועיים לאחר מכן. לאחר שהתייתם דאגו לו אנשי הקהילה במרקש. בשנת ה'תרס"ג (1903), עלה יחד עם אימו ואחותו הקטנה לירושלים והצטרף לשיבת 'טובי ישבעו'. עוד בהיותו צעיר נודע בשקידתו העצומה והוסמך לרבנות ע"י הרה"ג אליהו חזן זצ"ל.

בשנת ה'תרע"ב (1912) בהיותו כבן 22 יסד תלמוד תורה עם ר' חכם בכור יוסף בן מלאך. בתקופת מלחמת העולם הראשונה נאלץ לעזוב את ארץ ישראל לקזבלנקה בשל היותו נתין צרפתי, שם העביר שיעורי תורה ויסד כיתות לנוער ובחורים ללמוד ש"ס ופוסקים. קיבל הצעות למשרות רבנות ודיינות, אולם הוא סירב ולאחר המלחמה, בשנת ה'תר"פ (1920) חזר לירושלים, ובשנת ה'תרפ"ב (1922) נשלח כשד"ר מטעם קהילת המערבים לארצות צפון אפריקה. לאחר חזרתו לירושלים החל לעסוק במסחר בספרי קודש יחד עם חברו מהישיבה, הרב עמרם אבורביע, עבודה בה עסק עד לפטירתו לצד תפקידיו הציבוריים, כיוון שסירב ליהנות מכספי הציבור.

בשנת ה'תרפ"ט (1929) התמנה לחבר ועד עדת המערבים בירושלים ובשנת ה'תר"ץ (1930) התמנה לדיין בבית הדין של עדת המערבים. הרב היה מעורב מאוד בחיי קהילתו עזר לזולת במעשה חסד רבים, ובמיוחד התמסר לכל ענייני החברה קדישא. במשך שנים רבות לימד בישיבת 'פורת יוסף' בעיר העתיקה וכן הצליח להשכין שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו. ענותו. נפטר בליל שבת קודש, ל' סיוון ה'תש"ך (1960). חי כ-68 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. על שמו נקרא רחוב בשכונת נחלאות בירושלים.

אביו: ר' דוד (שימש כראש ישיבה במרקש אשר קלטה תלמידים רבים שלא התגוררו באיזור ודאג למזונם ולמגוריהם). **אימו:** מרת סולטנה. **אשתו:** מרת סעדה. ילדיו: ר' דוד (רבה של נתניה), ר' אברהם (רבה של כפר סבא), ומרת אביגיל (נישאה לר' נסים דוד עזראן). **מרבתי:** ר' יוסף חיים הכהן (רב עדת המערבים בירושלים וראש ישיבת 'טובי ישבעו'). **מתלמידי:** מרן הרשל"צ הרה"ג עובדיה יוסף, ר' ציון לוי ובנו, ר' דוד. **מספריו:** ידברי יוסף - דרושים על התורה ומועדים ודרושים להספדים.

להלן סיפורים על רבינו המעובדים מתוך ספרו **'דברי יוסף'** ויש בהם כדי להעיד על הנהגות הצדיק: סיפרה הרבנית עזרן, בתו של רבינו זצ"ל: "נכנסתי לחנות תיקים ומזוודות של מר שוקרון בשוק מחנה יהודה בירושלים, וביקשתי לקנות תיק. אמר לי בעל החנות: "הרבנית, כל התיקים בחנות שלך, הכל של אבא שלך זכר צדיק לברכה".

לשאלתי, מה עניין אבי לחנות סיפר: "הייתה תקופה בה הייתי במצב כספי קשה מאוד. הפסדתי את כל כספי ואת הסחורה שבחנותי. הלכתי לאביר, וביקשתי שיסדר לי גט לאשתי. הוא שאל מה קרה, וסיפרתי לו על מצבי, ועל העובדה שאיני יכול לקיים את החובות שלי לפרנס ולזון את משפחתי. אמר לי ר' יוסף: "אלווה לך סכום כסף, בו תקנה סחורה ותפתח מחדש את החנות, ובורא עולם יהיה בעזרך!". הוא המשיך ושאל: "האם סכום חמש מאות לירות יסייע לך?". מדובר בסכום עצום באותם הימים. אמרתי לו: "סכום זה מצוין!".

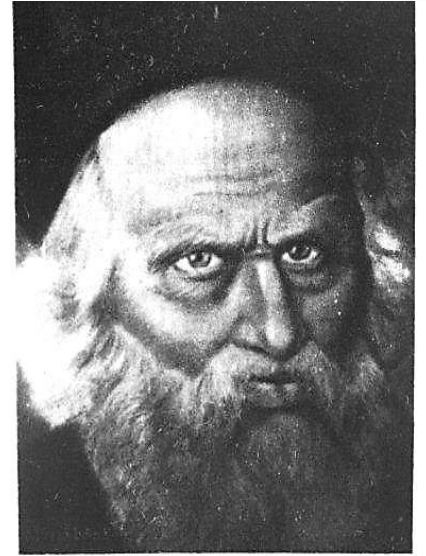
הצדיק נתן לי את הכסף ואכן רכשתי סחורה ופתחתי מחדש את החנות. מאז ברוך ה', ראיתי הצלחה בעסק. לאחר זמן מה כאשר באתי להחזיר חלק מהחוב, סירב ר' יוסף לקבל ממני כשהוא מורה לי: "בכסף זה תקנה סחורה חדשה ותרחיב את החנות, לי תוכל להשיב את ההלוואה בזמן מאוחר יותר". וכך דחה אותי מספר פעמים. רק לאחר פטירתו, פרעתי ליורשים את ההלוואה הגדולה".

מעולם לא ניתן היה לתפוס את רבינו בטל. תמיד היה עוסק בתורה, בחסד או במצוות. זריזותו המופלאה - תמיד ראו אותו רץ בזריזות ובשמחה לקיים מצוות. לא נח לרגע. פעם הלך רבי יוסף לברית בקטמונים והיתה השעה מאוחרת. עצר רבי יוסף בעל אופניים שנסע לאותו כיוון. אמר לו: "תסיע אותי, אליה הנביא מחכה". האיש אמר שאי אפשר, זה לא חוקי להסיע על אופניים... אך רבי יוסף בשלו: "אליה הנביא ממתין". קיפל מצנפתו וגלימתו, עלה על האופניים מאחור והחלו לנסוע.

בהמשך הדרך צפר להם ג'יפ של משטרה צבאית, סימן להם לעצור. רבינו אמר לבעל האופניים: "אליה הנביא מחכה, סע, אל תשים לב". המשיכו לנסוע והג'יפ אחריהם, עד שעצר אותם ממש. רבי יוסף ירד, לבש את גלימתו ואת המצנפת, נעמד בפני השוטרים ואמר: "מה רציתם?" הללו נדהמו לראותו, הם הכירו אותו. זה אמר: "הרב חיתן אותי". השני אמר: "כבודו מל אותי". והשלישי אמר: "הרב קבר את קרובי... מיד שאלו אותו: "לאיפה כבוד הרב רוצה להגיע?". אמר להם: "צריכים להזדרז, אליה הנביא ממתין לנו". מיד ביקשו ממנו שיעלה לג'יפ והסיעו אותו לברית.

מסירות נפשו של רבינו שלא להלין את המת הייתה טבועה בדמו. פעם בערב יום הכיפורים קבר נפטר סמוך ממש להדלקת נרות. משם הלך ישר לבית הכנסת לכל נדרי' ולא אכל סעודה מפסקת. ואמר שזה היה לו יום הכיפורים הכי קל מבחינת הצום!

את דמותו המיוחדת תיאר הסופר עוזיאל חזן: "את טקס החופה עורך הרב יוסף שלוש... איש נערץ הנושא את דגל הסובלנות בכל מקום בו מאכלת הקנאות. מתעטף בצניעות במקום בו הגאווה נושאת ראש. עוזר לזולת ואוהב אדם. לבוש בפשטות בקפתאן לבן מפוספס ובגלימה שחורה, רפוטה, ולראשו תרבוש לבד שחור. זקנו הלבן מתפצל בתוך חיקו וחיוך לבבי טבוע בפיו... כאשר מסיים הרב את הטקס הוא חולף בפשטות בין המוזמנים וזוכה ללחיצות יד ולהוקרה. הוא משפיל מבט נבוך... מתחמק מההזמנה לשבת בשולחן הכבוד, הולך ומצטופף בשולחן צדדי עם פשוטי העם".

הרב יוסף פיימר (הראשון) זצ"ל הידוע כרבי יוס'לה סלוצקר- נולד בשנת ה'תקנ"ו (1796) בעיירה שקוד (ליטא). בצעירותו היה ידוע כמוכשר גדול אך מאידך גם כשובב גדול. בהיותו כבן 12 שנים החליט ללמוד בישיבת וולוז'ין ושם עלה והתעלה. בחורף שנת ה'תקפ"ט (1828) נבחר לכהן ברבנות העיר סלוצק, בהיותו כבן שלשים ושלוש שנים בלבד. מכל רחבי ליטא קיבל שאלות, והיה לאחד מגדולי הרבנים בליטא בדורו. נודע בתקיפותו בעניינים ציבוריים לצד עדינותו במישור האישי וביחסו המקרב לעניים ולבני נוער. בשנת ה'תרכ"א (1861) לאחר שקיבל על עצמו מינוי לרבנות מינסק, הסכים לבטלו בעקבות הפצרת אנשי הקהילה בסלוצק. כיהן בסלוצק במשך 35 שנה. נפטר ב- ל' סיוון ה'תרכ"ד (1864). חי כ-68 שנים.

אביו: ר' מאיר. **אימו:** מרת גליקה. **חברותא:** ר' יעקב בנדיטמן (רבה של בויסק). **מרבותיו:** ר' חיים איצקוביץ (הידוע בשם 'ר' חיים מוולוז'ין - רבינו היה תלמידו המובהק), ר' ישראל ליפקין מסלנט. **נשותיו:** מרת רייזל (בת ר' מאיר- זיווג ראשון. נפטרה ב-י' סיוון ה'תקצ"א במגפה שפרצה בסלוצק), מרת וויטה (בת ר' יהושע פאלק הכהן מדויד הורודוק- זיווג שני). **ילדיו מזיווג ראשון:** ר' אבא פיימר, ישראל, ישעיה, זליג, מרת שרה (נישאה לר' יצחק רגובין ממינסק), מרת הענא (נישאה לר' אפרים מטריסק). **ילדיו מזיווג שני:** ר' מאיר (רבה של סלוצק), מרת רבקה (נישאה לר' י"ל צרינכוב), מרת פייגל (נישאה לר' צבי הירש רבינוביץ- רבה של קובנה), מרת רחל (נפטרה בצעירותה).

מספריו: •דרשות וביאורים לתורה לרבינו יוסף מסלוצק •שאלות ותשובות רבינו יוסף מסלוצק (רוב כתביו אבדו בשריפה שפרצה בבית בנו בערב ראש חודש אב ה'תר"ף 1920 ומה שהודפס אלו דברי תורה ששרדו)

עוד כשהיה כבן שנים-עשרה שנים, היה מוכשר מאוד אולם, מאידך גיסא שובב גדול. יום אחד הוא שמע את אחד האבות, אומר לבנו: "מה אתה חושב, שאתן לך לגדול כמו יוס'לה השובב? לא, הבן שלי ילמד בחיידר! לא אתן לך להיות כמותו". דברים אלו היכו בו, עתה הבין, שהוא משמש כדוגמא רעה בכל סלוצק. הוא חזר מיד על עקבותיו עם החלטה נחושה - לשנות את דרכיו. מיד הלך לביתו, ושם אמר להוריו: "החלטתי נחושה, אני הולך לשיבה ללמוד!". "מה?", קראה האם בתדהמה, ואילו אביו הביט בפניו ושאל: "יוס'לה, איזה תעלול אתה מעולל כעת?". אך יוס'לה חזר על דבריו בנחישות: "הפעם אני מתכוון בשיא הרצינות, אני נוסע לשיבה!".

"לאיזו ישיבה אתה רוצה ללכת?", הקשה אביו. והוא ענה: "לישיבת וולוז'ין". אביו הביט בו בפליאה ואמר: "האם אתה מודע לכך, שבישיבה הזו יש לדעת שני סדרי גמרא על בוריים?". אולם יוס'לה התעקש ואמר: "אני רוצה להגיע לוולוז'ין וללמוד שם. ואם לא תתנו לי כסף לנסיעות - אלך לשם ברגל!". כשראו הוריו, שהוא נחוש, ציידו אותו בכסף וארזו לו את מזוודותיו.

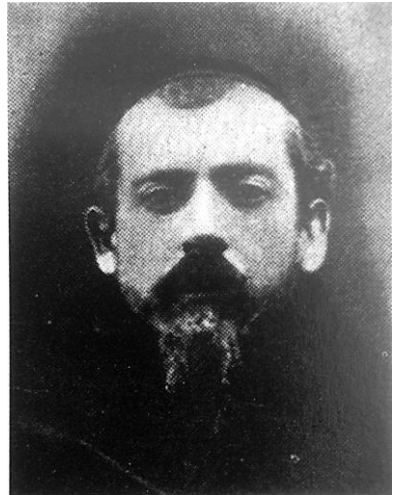
כעבור שלושה ימים הגיע לשיבה. כשהגיע לשם ביקש לראות את ראש הישיבה, הגאון ר' חיים איצקוביץ. הוא שאל את יוס'לה לרצונו, והוא השיב, כי רוצה הוא ללמוד בישיבה. כשנשאל, מה הן ידיעותיו, השיב, כי אינו יודע מאומה, אבל מבקש הוא ללמוד. הביט הרב בעיניו וראה, כי עיניו נוצצות, ורוצה הוא להשקיע את כל מאוודו בלימוד, ולפיכך - הסכים לקבל אותו וסידר לו מספר חברותות, שיקדמו אותו.

כעבור שלושה חודשים כבר היה בן ישיבה לכל דבר. חלפו כשמונה שנים, ויוס'לה נחשב מגדולי הלמדנים. יום אחד קיבל מכתב מביתו. אביו היה חייט, והיה לו בית-מלאכה. במכתב היה כתוב, כי היתה שריפה גדולה בעיר וכל בית-המלאכה עלה בלהבות, ולפיכך, הם מבקשים ממנו שיושיט עזרה כדי לשקם את החנות. הוא הראה את המכתב לר' חיים, שכן אהבת התורה בערה בו, והוא לא ידע כיצד לנהוג. ר' חיים דאג לקבץ סכום ניכר ואמר לו לשלוח לבית-הוריו ולהישאר לשקוד על תלמודו. חלפו מספר חודשים ומכתב חדש נשלח מאימו, ובו כתבה, כי האב חלה ואינו יכול לעבוד כלל. שוב הראה ר' יוסף את המכתב לראש הישיבה. ר' חיים נאנח וחשב מספר דקות. בסיומו של עניין השיב: "לא אוכל לומר לך דבר. אבל אם תשמע בקולי - לא תתחרט: חזור ללימודך". ר' יוס'ל שמע לדברי רבו.

חלפו מספר שנים, ורבה של סלוצק נפטר. בתום ימי האבל הגיעו חמישה מנכדי הקהילה לוולוז'ין לשיבת ר' חיים לחפש רב חדש, כשהם מתחייבים לדאוג לכל מחסורו. אמר ר' חיים: "יש לי רב לעירכם", ושלח לקרוא לאחד מתלמידיו. כשנכנס המיועד לחדר, קם ר' חיים מלוא קומתו לכבודו, וכמותו עשו גם נכדי סלוצק, כשהם מתלחשים: "כל כך צעיר הבחור, ור' חיים מכבדו עד כדי כך!". פנה ר' חיים ושאל אותם על יוס'לה, שהיה בעירם. הם זכרו, שהיה ילד כזה, אבל אינם יודעים, מה אירע עימו. פנה ר' חיים לנכדי הקהילה ואמר: "הנה הוא יוס'לה, תלמיד חכם מופלג!". פנה ראש הישיבה ליוס'לה ואמר: "זוכר אתה את המכתבים של אימך? אכן היתה זו החלטה קשה להקדיש את חיך לתורה. יכולתי אז רק לייעץ, שכן הניסיון - שלך הוא. עמדת בניסיון! יקום ר' יוס'ל ויעמוד בראש קהילת סלוצק המעטיירה!".

פעם אחת הסכים רבינו בעניין מסויים מענייני העיר, והגביר הנודע ר' יונה כעס מאוד על החלטה זו. לפיכך, שלח את השמש להודיע לרבינו, כי אם יסכים ולא יתנגד לדבר הנידון **הרי שעוד יתחרט על כך!** השמש הגיע לפתח ביתו של רבינו ועמד בפיק ברכיים, מבוהל ונרעד. כיצד יאמר לרב את דבר שליחותו? רבינו הבין מיד, כי הוא בא בשליחות הגביר ר' יונה, אך אינו מוצא עוז בנפשו למסור את דבריו. לפיכך, פנה אליו ואמר לו: "אני מבין, כי הגביר אמר לך, כי אתחרט על כך, שהבעתי את הסכמתי לדבר. לך ואמור לו, כי אוניות בים אין לי, וכן שטרות כסף בחיסכון אין לי. ולכן אני לא אתחרט, כי סחורתי איתי, שכן התורה הקדושה טובה מכל סחורה". כאשר מסר השמש לגביר את דברי רבינו, הגיע הלה במרוצה לביתו, כדי לבקש ממנו סליחה ומחילה על דבריו.

הגאון הרב אברהם שמעון הלוי אנג'ל הורביץ מזליכוב הי"ד- נולד בשנת ה'תרל"ו (1875) בזליכוב (עיירה הממוקמת בין וורשה לראדום). עוד בהיותו בגיל הרך התבלט בידיעותיו. כשהיה כבן שש נבחר אצל הגה"ק רבי יהושע'לי מקוטנא בכל שישה סדרי משנה כאשר בגיל זה היה כבר בקי בעשרים-וארבעה ספרים: תורה, נביאים וכתובים, ורק לאחר שידע את כל המשניות על בורין, ניגש ללמוד גמרא. לאחר פטירת אימו אביו נישא שנית, והנער יצא ללמוד כעשר שנים רצופות בבית מדרשו של הרה"ק מקוזניץ רבי זליג אליעזר. בגיל י"ח שנה כבר היו שגורים על פיו כל מסכתות הש"ס מברכות ועד נידה, וכל הספרא והספרי, תוספתא ומכילתא.

לאחר שנישא ישב על שולחן חותנו. לאחר שנים, כשחמיו התרושש, חזר לזליכוב והתפרנס מייצור חומץ (היות ולא רצה להתפרנס מעסק התורה). בהמשך סחר בכלי חרסיה ולאחר זמן מה פשט את הרגל ובני משפחתו רעבו ללחם ולכן נאלץ לשמש כמגיד שיעור בישיבה לצעירים בצאנז (בעוד משפחתו נשארה בפולין). אחרי תקופה מסוימת עבר מצאנז להרביץ תורה בקשאנוב, משם הלך ללמד בישיבת 'בית

ישראל' בסטולין. לאחר מכן שימש כר"מ בישיבת 'תומכי תמימים' של חסידי ליובאוויטש בוורשה. בהמשך שימש כמגיד שיעורים בישיבת 'חכמי לובלין' ובהמשך שימש כמשגיח. גאון אדיר בתורת הנגלה וגאון הגאונים בתורת הנסתר. ענותן מופלא. מרבית ימיו היה עסוק בתפילה, עטוף בטלית ומוכתר בתפילין. בעל רוח-הקודש. נרצח בקיץ ה'תש"ג (1943) על ידי הגרמנים ימ"ש. חי כ-68 שנים.

אביו: ר' מאיר (בתחילה התפרנס מחומץ. לימים שימש כראש ישיבה בצאנז ובהמשך שימש ראש ישיבת ליובאוויטש. מיוחס בן אחר בן להשל"ה הקדוש ולרבינו זרחיה הלוי בעל ה'מאור'). **אשתו:** בת הגביר ר' משה פייגנבוים מגרוואלין. **מרבתי:** הרה"ג זליג אליעזר מקוזניץ (בן הרה"ק ר' יעקב מבלנדוב), הרה"ג אלכסנדר ברבי נפתלי הירץ, הרה"ג משה פרלוב. **מתלמידיו:** הרה"ג שמואל הלוי וואזנר, הרה"ג ברוך שמעון שניאורסון (ראש ישיבת טשעבין), הרה"ג נתן לוברט, הרה"ג יצחק שטרנהלל.

מסופר שהגאון רבי יהודה מאיר שפירא (ראש ישיבת חכמי לובלין) הדפיס מודעה אודות משרת ראש הישיבה של ישיבת 'חכמי לובלין', וביקש מהמועמדים שיכתבו מה שלמדו ומדוע לדעתם הם מתאימים לשמש כראש ישיבה. רבינו בפשטותו שלח פתק שידוע ש"ס בבלי ירושלמי, מדרש, זוהר, ספרי מהר"ל, כתבי רבינו האריז"ל, ספרי חסידות וכו' הגר"מ חשב, שאיש זה מהתל בו. אבל כשראה את הגאון הרב דב בעריש וידנפלד (הרב מטשעבין) ושאל אודות רבינו, שמע שמדובר רק מקצת שבחו.

יפר תלמידו הגאון הגדול מרן רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל שפעם ישב עם הגאון רבי מאיר שפירא לפני רבינו ועל כל דבר הביא סמך מלשון הזהר, פסיקתא, פי' הר"ש בטהרות וכו' ואחר כך נאנח רבינו, כי גברה עליו השכחה. רבי מאיר שפירא התפלא, שכן אם כבוד תורתו זוכר הכל עכשיו, מה היה זוכר לפני השכחה? וענה שמלפנים היה יכול לסדר כל הש"ס במוחו עפ"י שיטת ר"ת, רבינו פרץ, מהר"י ברצלוני וכו' **ואם לדוגמא היה לומד בתוספות דברי ריב"א, היה עובר במוחו כל דברי ריב"א בש"ס אם מתאימים לסברא זו, וכיום אין ביכולתו לזכור זאת...** בשבתות של ארבע פרשיות היה מתפלל לפני העמוד, והיה אומר את הפיוטים ללא סידור.

יפר תלמידו הגה"ח ר' נתן לוברט זצ"ל: רבינו ידע את שישה סדרי משנה על פה עם כל הגירסאות. כידוע ישנן גירסאות רבות לנוסח המשנה. פעם אחת למד עם תלמידים שישים דפי גמרא במסכת זבחים בבת אחת. מאידך, לאחר פטירת הגר"מ שפירא, מסר רבינו שיעורים בישיבה. או אז למד בעיון רב כשבעה דפי גמרא במסכת חגיגה במשך כחורף שלם. בשיעורו התקשה פעם בהבנת דברי תוספות מסויים שרבים נילאו לפרשו, למחרת הגיע לשיעור, **וחיווה דעתו, שיש להגיה בתוספות תיבה אחת.** שאלוהו: מניין לו זאת. והשיב: **"כך גילו לי מן השמיים!"**

יפר יהודי זקן, שהיה מתלמידי רבינו: "רבינו חיבר ספר בקבלה ואמר לי לפני השואה, שעתידיים לאבד מישראל שישה מיליון יהודים, וזאת לפי שבזמן שחטאו ישראל בעגל היו שישים ריבוא מבני ישראל, ואיתא שכל נשמה, שהייתה בדור ההוא, מתחלקת לעשר נשמות בדורות שאחריהם, ואכן הרגו שם שישה מיליון יהודים", הוא כתב כעין יומן בכל יום ויום, מה שאמר לו רבינו.

יפר תלמידו הג"ר יצחק שטרנהלל שלמד אצלו בצאנז (בספרו כוכבי יצחק)- **בל"ג בעומר חזר רבינו בע"פ על כל המשניות, שבהן מוזכר רשב"י עם הרע"ב ותוס' יו"ט.** ובלמוד החומש היה מציע שלושים-ארבעים קושיות ומתרץ את כל הקושיות בתירוץ אחד.

יפר ר' שמחה זייאנץ מסאן-פאלו, שפעם אחת הלך עם רבינו ברחוב ועברו ליד חנות ספרים, שבעל החנות הניח ספרים מחוץ לחנותו, ואז יצא לאור הספר 'תוצאות חיים' על שבת מהגאון האדיר ר' מנחם זמבא. עזר רבינו ועבר על כל הספר ובאמצע אמר: "זה כתוב ברשב"א במס' פלוני וזה ברמב"ן במס' פלוני וזה בשו"ת רעק"א ועוד ועוד... וזה גם אני אמרתי" וכך אמר הרבה מאוד פעמים.

בחג הסוכות בבוקר, לפני שבירך על האתרוג, חזר בעל פה על מסכת סוכה, ולא החסיר אף דיבור אחד מפירוש רש"י.

כשלימד בישיבת חכמי לובלין נתקלו באיזה תולדות על חנוכה שבמבט ראשון נראה קשה להבנה, וניגש איזה בחור לרבינו לשאלו מה הפשט בתולדות מוקשה זו. החל רבינו לומר במשך כמה שעות הקדמות מקבלה ועניינים שונים, רק לאחר כל האמור הסביר לו, מה כוונתו בזה עפ"י ההקדמה שהשמיע קודם לכן, וכל דברי התולדות נתחווירו ונתבררו.

בקיץ ה'תש"ג, בעת חיסול גטו קרקא, הוצא רבינו לדרוכו האחרונה מעוטף בטליתו. הבחין בו איש משטרה יהודית ורצה להצילו. רבינו סירב ואמר: **"כלך לך מזה! אינני רוצה שתצילני! ברצוני לצאת יחד עם כל היהודים- על קידוש ה'!"**

אם ראשונים כמלאכים - הרב קלונימוס קלמן הלוי אפשטיין זצ"ל

הרב קלונימוס קלמן הלוי אפשטיין ה'מאור ושמש' זצ"ל: נולד בשנת ה'תקיא"א (1751) בניישטאדט שבפולין למשפחה בת עשר נפשות. בגיל חמש עברה משפחתו לקראקא עקב בעיות פרנסה. נודע כעילוי מגיל צעיר. בהיותו כבן 13 עבר לליז'נסק והפך להיות תלמיד מובהק של בעל ה"נעם אלימלך". בשנת ה'תקמ"ה (1785) חזר לקראקא והחל להפיץ את תורת החסידות. הוא נתקל בהתנגדות עזה. אב"ד קראקא (ר' יצחק הלוי לנדא) נידו בחרם את תורתו. לאחר שנים מועטות התפשטה תורת החסידות בגליציה ושמו של הצדיק יצא כמקובל. גאון בנגלה ובנסתר. נפטר ב-א' תמוז ה'תקפ"ג (1823). חי כ-72 שנים. ציונו בקראקא. בשל התנגדותו לא הוקם אוהל על ציונו.

אביו: ר' אהרן (בעל שושלת יוחסין עד דוד המלך ע"ה). **אמו:** מרת צילקא. **אשתו:** מרת מילכה ראדל (לבית גוטגולד). **רבותיו:** ר' אלימלך מליז'נסק (בעל ה'נעם אלימלך'), ר' יעקב יצחק (ה'חזזה מלובלין') ור' מנחם מנדל (מרימנוב). **ילדיו:** ר' אהרן, ר' יוסף ברוך (מניישטאט - 'יהודי הטוב'). **חתניו:** ר' דוד יצחק בלומברג (מפיטריקוב) ור' משה (מאפטא). **מספריו:** **ימאור ושמש** - ליקוטי תורותיו ותורות רבותיו על התורה והמועדים.

אביו, רבי אהרון, התקשה לפרנס את משפחתו ולכן עבר להתגורר בעיר קראקא. שם מצא את פרנסתו בדוחק ממלאכת אפיית בייגל. בשל העוני המחפיר לא הייתה להוריו אפשרות לשכור לו מלמד ורֶבֶנּוּ קלונימוס קלמן, נאלץ לסייע להוריו. **בהיותו רך בשנים היה יוצא למכירת כעכים.** באחד הימים כאשר היה מוכר את כעכיו בחצר בית מדרשו של הב"ח ניתך ארצה גשם שוטף והוא נכנס פנימה על מנת למצוא מחסה מהגשם. **בהיכנסו שמע קולות תורה בוקעים מבית המדרש, והוא הוקסם מהקולות ומהתלהבות הלומדים.** מאותו היום נהג להשכים קום, ומייד לאחר שסיים את מכירת הכעכים הצטרף ללומדים בבית המדרש וניסה בכוחות עצמו להבין את לימודם.

באחד הימים הבחין בו אחד משועי העיר ר' מרדכי גוטגולד כאשר הוא עומד על הספסל בעת שיעור בישיבה ומקשיב בדריכות לדברי הרב. ר' מרדכי שאל אותו למעשיו, והוא ענה כי **אין באפשרות הוריו לשלם שכר לימוד ומעולם לא למד בחדר. אך חשקה נפשו בתורה והוא חזר באוזני העשיר מילה במילה על דרשת הרב.** רבינו היה אז כבן שש שנים בלבד ור' מרדכי נדהם מאהבת התורה שלו ומזיכרונו הנפלא. הוא החליט מיד כי הוא מעוניין בו כחתן לביתו וניגש לאביו, ר' אהרון והציע לו להתקשר עימו בקשרי שידוכין, והוא מתחייב לשלם עבור מלמדים טובים עבור בנו, להלבישו בבגדים טובים ואף התחייב על נדוניה נדיבה. האב שמח על ההצעה וקיבלה, ומאז עלה רֶבֶנּוּ והתעלה בתורה בכח שקידתו העצומה וזכרונו המופלא - **וכבר בגיל י"ב שנים התפרסם כעילוי ונבאו לו גדולות.**

כאשר הגיע לגיל מצוות נישא למילכה ראדל. רֶבֶנּוּ המשיך בלימודיו לאחר החתונה כשהוא סמוך על שולחן חותנו. לאחר תקופה הגיע לקראקא רבי אלימלך מליז'נסק צוק"ל. בהגיע שמעו לאוזניו של רֶבֶנּוּ, פנה הלה לבית מדרשו ועמד וצפה בהתפעלות גדולה בפניו המאירות של ה"נעם אלימלך" בעת תפילתו. נפשו נקשרה בנפשו והוא החליט לשים פעמיו לליז'נסק להסתופף בהיכל הקודש של הרבי. **הדבר לא היה פשוט שכן חותנו התנגד לתנועת החסידות ולא הסכים בשום אופן שחתנו יתקרב לדרכה.** למרות הקשיים, בעידודה של אשתו הצדקת אשר משכנה את תכשיטה לשם כך, יצא רֶבֶנּוּ לליז'נסק. רבי אלימלך הקדוש לא הסכים לקבלו כתלמיד בשל גילו הצעיר, אך רֶבֶנּוּ התעקש והציע עצמו כמשרת.

מסופר, כי באחד הלילות הכין רֶבֶנּוּ כוס תה לרבו ומשיגש להגישה לו ראה איש זקן מיסב עם רבו. הוא נמלא פחד ונרתע לאחוריו, וכך נשפכה כוס התה מידי. רבי אלימלך שאל אותו: "מדוע לא הביא את כוס התה?" וכאשר ענה, כי נבהל מפני הזקן, שהיה עם הרב אמר לו רבו: **"אוי לבן שאינו יכול להסתכל בפני אביו, שהרי היה זה אברהם אבינו עליו השלום"**. כאשר נוכח רבי אלימלך בעיניו המיטיבות ראות של רֶבֶנּוּ צירף אותו לחבורת תלמידיו הקרובים ביותר. שנים מספר ישב רֶבֶנּוּ בליז'נסק ושאב ממימיו הקדושים של ה"נעם אלימלך", שהיה רבו המובהק. **כאשר חזר לקראקא אסר עליו חותנו להיכנס לביתו!** לאחר ניסיונות של נכבדי העיר להשלים ביניהם בקושי הסכים רבי מרדכי לפגשו וכבר בפגישתם הראשונה שאל קושיה קשה ביותר בתוספות אשר אותה הציג רבי מרדכי לפני גדולי הלמדנים בעיר ולא הצליחו לתרצה. **ההתנגדות הופשרה, כאשר רבי מרדכי הופתע לשמוע מפי רֶבֶנּוּ הצעיר תירוץ נפלא לקושייתו.**

מסופר, כי בשבת אחת בשיבתו אצל רבי מנדל מרמינוב הכריז הרב, כי מי שאינו שומר הברית יעזוב את שולחנו. מיד עזבו כולם את השולחן בבהלה ורק רבינו נשאר במקומו והתבטא בענותותו: **"יהודי מבוגר אני, ואין בידי לרוץ ולברוח"**.

רבים נמשכו אחריו בראותם את עדינות נפשו. **מעולם לא פגע במתנגדיו והמשיך בעבודתו בהתלהבות ומסירות נפש.** שמעו יצא כמקובל גדול, מנהיג קדוש ובעל רוח הקודש. לפני פטירתו רבו הקדוש הסמיך אותו רבי אלימלך מליז'נסק להנהיג את עדתו. אולם בהיותו שפל בעיניו, המשיך בענותותו לנסוע לצדיקים ואחרים ונשאר חסיד במלוא מובן המילה.

תפילתו של הצדיק הייתה בוקעת רקיעים בלהב אש, וכדי שלא יופרע היה מתפלל בחדר הצדדי שליד בית הכנסת הגדול בקראקא. יום אחד הופתע בתפילתו: **נשמה באה לבקש תיקון!** מאחר ולא הורגל בכגון אלו. אמר לה: **"איני יודע לתקן נשמות, לכי לגדולים ממני!"**. ואילו הנשמה טענה: **"לכאן נשלחתי. סימן מסרו לי: לכי אל האברך המתפלל בחדר שליד בית הכנסת בקראקא!"**. לשמע דברים אלו ענה: **"ראי, אלמד ח"י פרקי משניות עבורך, אולי יועילו לתיקונך"**. כי, כידוע, 'משנה' אותיות 'נשמה'. אמרה הנשמה: **"איני יודעת, אעלה ואספר. אם לא יספיקו, אחזור"**. יצאה, ולא שבה. רבינו נפעם מהעובדה, שהנשמה לא שבה אליו, וכשבא אצל רבו סיפר על המאורע לחבריו, גדולי התלמידים, תמהו: **"הלא סדרי לימודיך כה רבים, מהיכן מצאת פנאי ללמוד ח"י פרקים?!"**. תמה על תמיהתם: **"מה פירוש? נשמה אומללה מתחננת לתיקונה, ולא אעזור לה?"**. ענהו: **"ודאי! אך כלום אינך יודע, שבכוחה של משנה אחת לתקן נשמה?!"**

האדמו"ר רבי שלמה הלברשטאם הראשון זצ"ל - נולד בפולין בשנת ה'תר"ז (1847). מילדותו למד בשקידה ובהתמדה, ניכר בבקיאות ובחריפות וביראת שמים גדולה, נודע כבעל זכרון מופלא, גאון בנגלה ובנסתר ואוהב ישראל. בשנת ה'תרט"ו (1855) התייתם מאביו, ועבר לגור אצל סבו מצאנז שלימדו בתורת הקבלה. בשנת ה'תרכ"ה (1865) נתמנה כרב בעיירה ביקאובסק, וכיהן בה כעשר שנים. בשנת ה'תר"מ (1880) נתמנה לאב"ד אשפיצין. בשנת ה'תרמ"ב (1882) החל לכהן כראש אב"ד בווישניצא ולאחר פטירת סבו החל לכהן כאדמו"ר. בשנת תרנ"ב (1892) נתמנה כרב לקהילת באבוב שבגליציה, שם כיהן עד פטירתו. מקים חסידות באבוב. ייסד את ישיבת באבוב (בהנהגת בנו הפכה לרשת ישיבות המונה כ-40 ישיבות ברחבי הגליציה). **התפרסם כאחד מגדולי הדור ואלפים נהרו אליו ונושעו. בעל חסד מופלא.** סעד חולים רבים ודאג לכל צרכיהם. טיפל אף בחולים שהייתה סכנה ממשית להתקרב אליהם מחמת החשש להתדבקות. מפורסם לגאון וקדוש, והעמיד תלמידים לאלפים. **בעל רוח-הקודש. ענוותן.**

בשנת ה'תרס"ה (1905) נסע לעיירת נופש באדנויהיים עקב מצב בריאותו ושם יצאה נשמתו. כשנפטר לא ידעו מקורביו אם לטלטל את ארונו עד עיר מגוריו באבוב או שיקברוהו באותה עיירה. אחד מהם נטל את חומשו ומצאו מקופל בהפטרת פר' ויחי שכתוב "וישכב דוד עם אבותיו ויקבר בעיר דוד והימים אשר מלך דוד על ישראל ארבעים שנה", והיה לפלא בעיניהם כי הרה"ק ישב על כסא הרבנות מביקאובסק עד באבוב ארבעים שנה! והבינו שיש לקוברו בבאבוב. נפטר ב-א' תמוז ה'תרס"ה (1905). חי כ-58 שנים. ציונו בבאבוב שבפולין.

אביו: ר' מאיר נתן. **אמו:** הרבנית ביילא. **סבא:** ר' חיים מצאנז (מצד אביו), ר' אליעזר מדז'יקוב (מצד אמו). **נשותיו:** הרבנית רבקה חנה (זיווג ראשון, נישא בשנת ה'תרכ"א [1861]- בתו של ר' יהושע רזנפלד מקמינקא), הרבנית רכיל בריינדל (זיווג שני- בתו של ר' מנשה טייטלבוים). **ילדיו:** (מאשתו הראשונה) אדמו"ר ר' בן ציון (השני- 'קדושת ציון'), בתו הרבנית חיה שיינדל (בעלה ר' חיים יעקב טייטלבוים מלימנוב- בן ר' משה יוסף מאוהלה). **מרבתינו:** סבו, ר' חיים מצאנז. ר' משה האלברשטאם (אב"ד בארדיוב). **מספריו:** **יעטרת שלמה** (מעט מדברי תורתו אשר שרדו את השריפה הגדולה בווישניצא)

החסיד ר' יוסף פעריל ע"ה מעיר מאקאו שבגליציה, היה מחסידי רבינו וקיבל רשיון מיוחד מהממשלה, שרק לו תינתן הזכות למכור סיגרים לכל הסוחרים במדינה. ויגדל האיש הלוח וגדול בעשירות מופלגה עד שנהיה גביר אדיר, והיה ממונו שמור לו לטובתו, אחר שנהג לחלק סכומים עצומים לצדקה, ולעניי ארץ ישראל.

פעם הגיע ר' יוסף פעריל לבאבוב ביום ראשון, ונכנס לחדרו של הצדיק והתפרץ בבכיה גדולה וסיפר בדמעות שלישי, שגוי רשע מעליל עליו, שנהג מסחרו שלא על פי חוק, **ותבעו בבית משפט וגם שכר עדי שקר, שיעידו כנגדו, וקבעו את המשפט ליום ד' הקרוב,** ועתה הוא בסכנה גדולה, שלא יכניסו אותו לבית האסורים, ויחרימו את הרשיון שלו, וכל פרנסתו תלך לטמיון, **וכל אותם משפחות ת"ח שהחזיק יישארו ללא תמיכה, ואף חילול גדול יצא מזה, כשיתפרסם המעשה.** באותה תקופה נהג רבינו לנסוע כל יום לטייל לשאוף אוויר צח עקב חולשתו, ונסע עימו בנו מרן ר' בן ציון. קודם שנסעו, ביקש שוב ר' יוסף מבן הצדיק שיעלה זכרונו לטובה לפני אביו הק', שיפעל בעבורו ישועה מן השמיים שיצא ממצוקתו. באמצע נסיעתם אמר בן הצדיק לאביו: "דבריו של ר' יוסף מדכאים את רוחי, איך מעז גוי רשע לשלול את פרנסתו ולהושיבו בבית הסוהר?". ואביו ענה לו: "הלא בזמן האחרון התרבו גויים רשעים בכל העיירות, שרוצים לחטוף פרנסות ישראל, **דע לך, שע"י פרק תהילים ניתן לבטל את הגוי הזה!**"

כאשר שמע מרן מהרב"צ את דברי אביו, שעל ידי קאפיטל תהילים אפשר לבטל את הרשע, ולא דבר קשה הוא, הפציר באביו, שיפעל ישועה לר' יוסף, באמרו **שבנידון דידן זה ממש פיקוח נפש, כי הרבה משפחות מישראל מוחזקות על ידו, הן כאן, והן עניי ארץ ישראל.** רבינו שמע והחריש. כשהגיע לביתו, סגר בעדו הדלת, והתבודד זמן ארוך, שלא כדרכו שלא היה סוגר הדלת באמצע היום.

והנה למחרת היום, אחר הצהריים, ירד ר' יוסף מן הכרכרה, ובשמחה רבה סיפר לרבינו, שהוא נושע מצרתו. אותו גוי רשע הלך לשותת בבית מרזח יחד עם העדים ששכר ונשתכרו, והחל להתקוטט עם העדים **אודות השלל של היהודי איך יחלקו ביניהם,** והתחילו לריב, ותוך כדי מריבה הוציא הגוי הרשע סכין מכיסו ונעץ זאת בצווארו של אחד העדים, שנפל מיד חלל על הארץ, מיד הגיעו השוטרים ועשו חקירה ודרישה, **ואותו גוי מתוך שכרותו הודה על מעשה הרציחה, וסיפר, שהוא שכר אותם להעיד כנגד היהודי, ומיד אסרוהו בנוחשתיים, וכמובן כל עניין המשפט נתבטל.** (פרי הכרם)

בעת שרבינו היה במרחץ המרפא באדנויהיים, באה לאכסניה נערה בת 15 בשם שיינדל, שנשמטה ויצאה בלאט מהמוסד לחולים אנושים שהיה סמוך לשם, הנערה רצתה להיכנס לרבנו, אך המשמשים, שחסו על בריאותו התשושה, דחו את משאלתה. הנערה ביקשה להזכירה לכל הפחות לפני רבינו, ולומר לו, שהיא נכדתו של ר' יעקב שטיינהארט מפראנקפורט ממקורבי חסידי צאנז, וכשמע זאת רבינו, ציווה להכניסה.

כשנכנסה לחדר בלויית אנשי הבית, והתייפחה בבכיה גדולה ומרה, וסיפרה, שהיא חלתה בשחפת חזקה ל"ע, והכניסוה למוסד כאן לרעות עד שתסתאב ותיקרב ותצא נפשה, מה חטאתה ומה פשעה שנפל בגורלה לשבוק חיים בטל ימיה!... כה שאגה מנהמת ליבה, כשדמעות מאין הפוגות זורמות מעיניה, עד שכל הנוכחים בכו עמה. קרא לה רבינו פתאום ואמר: "אל תבכי ואל תדאגי, עוד תהיה אשה זקנה ותארכי ימים!"

כשמעו את ההבטחה המפורשת, נרגעה רוחה וחזרה להמוסד. למחרת הרגישה שינוי בגופה, ותספר הדבר לרופאים, ובדקה ובתמהון קבעו שנתרפאה כליל ממיחושיה, ותוכל לשוב לביתה לשלום. **האשה ניצלה בחיים משתי מלחמות העולם, ונפטרה בארץ ישראל זקנה ושבעת ימים ונפטרה בת צ"ד שנה.**

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים